

Møte onsdag den 8. januar 2014 kl. 10

President: Ole mic Thom messen

Dagsorden (nr. 33):

1. Muntlig spørretime
2. Ordinær spørretime
3. Referat

Sak nr. 1 [10:00:21]

Muntlig spørretime

Presidenten: Stortinget mottok mandag meddelelse fra Statsministerens kontor om at statsrådene Ketil Solvik-Olsen, Thorhild Widvey og Tord Lien vil møte til muntlig spørretime.

De annonserte regjeringsmedlemmer er til stede, og vi er klare til å starte den muntlige spørretimen.

Første hovedspørsmål er fra representanten Rigmor Aasrud.

Rigmor Aasrud (A) [10:00:50]: Mitt spørsmål går til kultur- og idrettsministeren.

Lørdag var det idrettsgalla. Den kanskje viktigste prisen som ble delt ut der, var ildsjelprisen. I år var det Knyken-gjengen som fikk prisen. Jeg besøkte dem i sommer og møtte en gjeng med frivillige som sammen hadde bygd et fantastisk anlegg, og som er med på å ta sosialt ansvar, ikke bare for idretten og idrettsanlegget, men også for mennesker som trenger hjelp til å komme tilbake til meningsfylt arbeid. Knyken-gjengen er verdige representanter for 27 000 årsverk som de frivillige hvert år legger ned i Idretts-Norge. I Knyken er det mange hoppbakker, skianlegg, skiskytteranlegg og alpinmuligheter. Det er et stort anlegg som er muligjort bl.a. med 20 mill. kr fra spillemidlene til anlegg og i tillegg penger til drift.

Nå settes hele finansieringsordningen på spill. Regjeringen sier at den vil godkjenne f.eks. Postkodelotteriet, som ikke bidrar til å finansiere idretten i Norge. I sitt høringsinnspill til komiteen i forbindelse med budsjettet, sier Norges Idrettsforbund:

«Spillemidlene er fundamentet for en nasjonal overordnet politikk for utvikling av idrettsanlegg, og har gitt og gir en forutsigbar økonomisk bærekraft for hele idrettsorganisasjonen og dens 12.000 idrettslag. Norsk idrett står samlet bak en forsvarlig spillpolitikk og dagens spillmonopol som forvaltes av Norsk Tipping.»

Regjeringen hyller i festtaler frivilligheten, men hvorfor velger regjeringen ikke å lytte til rådene fra Norges største frivillige organisasjon når det gjelder spillpolitikken?

Statsråd Thorhild Widvey [10:02:47]: Jeg takker for spørsmålet.

Dette er det jo kjempeviktig å fokusere på. Jeg kan bare understreke at regjeringen er veldig opptatt av de frivilli-

ge organisasjoner og lag og deres rammevilkår, som også representanten er.

Det er også riktig at regjeringen har sagt i Sundvolden-erklæringen at vi er innstilt på å åpne opp for andre lotterier, som muligens også kan bidra til å øke den økonomiske støtten til organisasjonene. Jeg ser ikke at det skal være noen grunn til engstelse for at man ikke skal klare å gjøre det, selv om noen av organisasjonene skulle være litt skeptiske.

Regjeringen ønsker som sagt å opprette flere ikke-vane-dannende lotterier, som vi kaller dem, som kan gi inntekter. Vi utreder for tiden hvordan denne liberaliseringen av lotterimarkedet kan gjennomføres, uten at selve spillmonopolet settes i fare. Jeg tror og mener at vi kan finne løsninger som tillater oss å beholde dette spillmonopolet, samtidig som flere private lotterier kommer på markedet.

Vi ønsker en rask prosess, og vil sannsynligvis i nærmeste framtid kunne avklare hvordan man kan forholde seg til det konkrete lotteriet som representanten nevnte, Postkodelotteriet, og se på hvilke muligheter vi har for å kunne bidra til å åpne opp for det.

Når det gjelder utredningen av en lisensordning for utenlandske spillsekskaper, er det et omfattende arbeid. Det er helt i startfasen. Jeg ser ikke at det kan komme en veldig rask løsning på det. Men når det gjelder Postkodelotteriet, er vi innstilt på å åpne opp for det.

Rigmor Aasrud (A) [10:04:56]: Jeg kan registrere at det svaret idrettsministeren gir, bærer bud om at den frykten bl.a. idrettspresident Børre Rognlien har målbåret gjennom flere avisoppslag den siste tiden, er reell. Man vil altså sørge for at private lotterier kommer inn og tar sin del av kaka. Det betyr mindre penger til idretten. Det betyr mindre penger til alle idrettslag som i dag ønsker å bygge idrettsanlegg. Jeg er overrasket over at regjeringen ønsker å legge seg ut med norsk idrett på den måten. Det er behov for flere idrettsanlegg rundt omkring for at man skal kunne drive fysisk aktivitet og bygge opp gode lokalmiljøer. Da skjønner jeg ikke at man ønsker å åpne opp for lotterier som ikke gagnar frivilligheten i Norge. Jeg ber idrettsministeren igjen forklare hvordan idretten i framtiden skal bli finansiert.

Statsråd Thorhild Widvey [10:05:58]: Nå er det slik at idretten får veldig mange midler. Det kommer vi også til å sørge for i framtiden. En økning i tippenøkkelen vil bidra til enda flere midler i årene som kommer.

Men når det gjelder Postkodelotteriet, kjenner jeg til at det har vært politisk uenighet mellom den forrige regjeringen og denne regjeringen med tanke på å åpne opp for en viss liberalisering for å tillate at Postkodelotteriet får anledning til å være til stede i Norge. Hensikten med å åpne opp for det, er jo at vi tror og mener at det vil bidra til at det blir flere midler til de frivilliges organisasjoner.

Presidenten: Det åpnes for fire oppfølgingsspørsmål – først Arild Grande.

Arild Grande (A) [10:06:54]: En av årsakene til at det har vært forholdsvis bred politisk enighet i Norge over mange år, og oppslutning om, enerettsmodellen, er at vi ønsker en ansvarlig spillpolitikk. Altfor mange mennesker har fått ødelagt sine liv av høy spillgjeld og av store spillproblemer. Det er beklagelig å registrere at regjeringen nå ønsker å gå bort fra dette prinsippet og utreder muligheten for å slippe til flere internasjonale spill på det norske markedet.

Det er avgjørende hvilken side man velger i denne debatten – om man velger å stå på siden til dem som nå ønsker å komme inn på det norske markedet, skumme fløten og tjene store penger på norske folks spillproblemer, eller om man ønsker å stå opp for norsk idrett, stå opp for frivilligheten i Norge og stå opp for de mange menneskene som har spillproblemer. Hvorfor velger regjeringen heller å stå sammen med de internasjonale, multinasjonale, konsernene som ønsker å tjene penger på dette, framfor å stå opp for norsk idrett, norsk frivillighet og nordmenn med spillproblemer?

Statsråd Thorhild Widvey [10:07:59]: Regjeringen står sammen med de frivillige. Vi kommer til å være en stor garantist for at de frivillige organisasjonene også i årene som kommer, kommer til å få gode rammevilkår. Det er ikke til å legge skjul på at en viss liberalisering av lotteri-markedet har vært et stort politisk skille i Norge, mellom den forrige regjeringen og denne regjeringen. Vi mener oppriktig at det å åpne opp for f.eks. Postkodelotteriet og gi det tilgang til dette markedet, vil være med på å generere flere penger. Vi vil nå jobbe for å finne fram til en måte som gjør at det norske spillmonopolet ikke settes i fare, samtidig som det er mulig å få flere private lotterier på markedet. Jeg vil minne om at Postkodelotteriet, som det refereres til, har vært på markedet i Sverige en stund. Det har vist store resultater og er et velkjent lotteri.

Presidenten: Trygve Slagsvold Vedum – til oppfølgingsspørsmål.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [10:09:14]: NHO-konferansen i dag har tittelen Læringslivet – at man skal lære. Det er interessant å se på de landene som har liberalisert spillmarkedet og hva som har skjedd der. Det vi har lært, er at det har gitt økt omsetning, større utbetalinger og mer aggressiv markedsføring. Men det har ikke gitt større utbetalinger til idretten. Kan statsråden, som brenner for å gjøre det som andre land har gjort, gi et eksempel på et land der det har blitt større utbetalinger til idretten etter at man har liberalisert spillmarkedet?

Statsråd Thorhild Widvey [10:10:01]: Nå har ikke jeg noen konkret oversikt over om det har gitt mer midler – altså at jeg eksplisitt kan trekke fram i hvilket land det har bidratt direkte til idretten. Men jeg vet jo at f.eks. Postkodelotteriet, som har vært framhevet, har vært i Sverige.

Hele hensikten med å åpne opp for at man skal tillate andre typer lotterier, er jo at det skal generere mer penger. Det er ikke for at det skal resultere i at det blir mindre

midler til de frivillige og til dem som jobber med frivillighet i dette landet. Jeg tror det er veldig viktig å presisere at det som er hensikten med å åpne opp for en viss liberalisering i lotterimarkedet, er at det skal bidra til at det blir mer penger til de frivillige.

Presidenten: Trine Skei Grande – til oppfølgingsspørsmål.

Trine Skei Grande (V) [10:10:53]: Det er jo sånn at det legges ned et par timer frivillighet utenfor idretten også, at det ikke bare er idretten som bidrar med frivillige innsattimer. Jeg rekker ikke hele historien til spillpolitikken i Norge på 40 sekunder, men staten har tatt fra frivilligheten gang på gang på gang i sin iver etter å drive egne, statlige spill og frata de frivillige organisasjonene deres. Det er helt soleklart viktig, når vi nå ser at millioner av kroner går ut av Norge gjennom utenlandske spill-selskap, at vi får kloa i mer av disse pengene – inn til Norge. Men det som er viktig for meg, er at statsråden slår fast to ting: Det ene er at det er frivilligheten – og da frivilligheten bredt sett, ikke bare idretten – som skal ha de pengene, og alle omlegginger skal være for at frivilligheten skal få mer. Det andre prinsippet er at man skal ikke legge til rette for spill som øker spilleavhengigheten, og da må man kanskje se på noen av Norsk Tippings spill også.

Statsråd Thorhild Widvey [10:11:58]: Jeg er veldig enig i det som representanten gir uttrykk for. Hele ideen er at det skal styrke frivilligheten i Norge – altså inkludert idretten, men ikke bare idretten, det er veldig viktig å presisere. Jeg føler meg veldig sikker på at når man nå har fått denne henvendelsen fra bl.a. Postkodelotteriet, siden det var nevnt, er ikke det noe som de bare gjør uten at det har vært noe behov – det er selvfølgelig også organisasjoner som har pekt på at man egentlig ønsker å åpne opp for det. Jeg føler meg trygg på at vi skal kunne klare å få til at disse midlene tilføres frivilligheten. Det er det som er hensikten, det er ikke hensikten at de skal gå til noe annet, for å si det sånn.

Når det gjelder det andre, må man også se på spilleavhengighet. Det gjelder like mye de spillene som er etablert under det spillmonopolet som man har i Norge i dag, så det er vi villig til å se på.

Presidenten: Bård Vegar Solhjell – til oppfølgingsspørsmål.

Bård Vegar Solhjell (SV) [10:13:01]: Godt nytt år. Ein skal ikkje alltid lytte til ein tung interesseorganisasjon eller gjere som han seier – i dette tilfellet norsk idrett. Det spesielle her er at kulturministeren seier at sjølve hensikten med å få inn fleire og etablere ein marknad i større grad, er å gje meir pengar til norsk idrett, mens norsk idrett sjølv meiner at nettopp det kulturministeren foreslår, ikkje vil hjelpe dei. Ho vil altså hjelpe dei med noko dei sjølv er krystallklare på ikkje vil gje dei hjelp. Då vert det for meg heilt openbert at dette er eit ideologisk prosjekt for å få ein marknad, for å bryte ned det systemet som har vore

bra for idrett, bra for frivillig arbeid, bra for å hindre at ein blir avhengig av å spele. Mitt spørsmål til kulturministeren er: Korfor vil ho tvinge på norsk idrett eit system dei sjølve ikkje meiner vil hjelpe dei til å finansiere seg betre i framtida?

Statsråd Thorhild Widvey [10:14:00]: Nå er det jo sånn, som det også ble presisert fra forrige taler, at det er hele frivillig sektor man skal komme til gode, ikke bare idretten. Det at en organisasjon har bekymringer knyttet til at man ønsker å åpne opp for en viss liberalisering i lotteri-markedet, får man ha en åpen diskusjon om – det er en ærlig diskusjon å kunne ta. Men jeg føler meg altså rimelig sikker på, og jeg kan bare understreke det, at hensikten fra regjeringens side er at dette skal generere mer penger. Det er derfor vi er villig til å åpne opp for det. Jeg tror også det kan være sunt at man får en viss konkurranse i forhold til det som har vært, når det gjelder spillaktivitetene, men hele hensikten med dette, er at det skal generere mer penger. Det er ingen indikasjoner på at det motsatte faktisk skulle være tilfellet.

Presidenten: Vi går til neste hovedspørsmål.

Hans Fredrik Grøvan (KrF) [10:15:11]: Mitt spørsmål går til samferdselsministeren. Det har vært en stor økning i antall trafikkdrepte i 2013 etter flere år med en klart nedadgående trend. Tall fra 2013 viser faktisk en økning på 31 pst. – 190 døde i veitrafikken. Vi vet at i disse dager er det mange etterlatte som stiller spørsmål om hvorfor og hvordan det kunne skje, og ikke minst om hva som kunne ha vært gjort for å unngå tragedien. Vi har ingen liv å miste. Målet og visjonen er og skal fortsatt være at ingen skal bli drept eller hardt skadd i trafikken – det er en nullvisjon.

Befolkningsveksten i og rundt de store byene vet vi vil bli sterk framover mot 2020. I kombinasjon med generell økonomisk vekst, økt bilhold og ikke minst økt arbeidspendling vil presset på transportsystemet øke. Vi må være i forkant av denne utviklingen og bygge et trygt veisystem. Vi har mye arbeid som gjenstår, det viser tallene som vi har fått presentert. Mye må gjøres for å få ned antall trafikkuulykker. Samtidig opplever jeg at det er en vilje i alle politiske partier til å satse på dette, og på Stortinget opplever jeg en økende bevissthet om hvor viktig det er å satse på trygge trafikkløsninger. I trafikksikkerhetsarbeidet er det viktig å ha fokus på hele trafikksystemet, både trafikanten, kjøretøyet og ikke minst veivedlikeholdet. Hvilke tiltak vil statsråden gjøre på kort og på lengre sikt for å være med på å øke trafikksikkerheten i Norge, slik at vi igjen kan komme inn i en positiv trend med tanke på antall drepte i trafikken?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [10:17:16]: Først vil jeg takke representanten for spørsmålet. Dette er veldig viktig. Det engasjerer meg, og jeg vet at det engasjerte også foregående statsråder. Nullvisjonen når det gjelder antall trafikkdrepte og antall hardt skadde, har denne regjeringen – den hadde også forrige regjering og regjeringene før det. Det er en ambisiøs målsetting. Det er krevende å oppnå

den, men det er viktig at vi har den, for det viser hvor vi skal gå.

På søndag var jeg på minnemarkering i Skjee kirke i Stokke, der en mintes de seks som mistet livet i Vestfoldtrafikken i året som gikk. Tilsvarende markeringer er det mange steder i landet. Det er tragisk når folk rives bort uten varsel på grunn av hendinger som som regel kunne vært unngått.

Vi kommer til å styrke arbeidet med trafikksikkerhet. Det er mange prosjekter som er igangsatt av forrige regjering, de viderefører vi. Vi kommer til å sette i gang flere i tillegg. Noe av det mest virkningsfulle som en kan gjøre på kort sikt, er å bygge flere midtdelelere, og det kommer rundt 22 km på plass i 2014. Vi skulle gjerne sett at det tallet var enda høyere. Derfor planlegges det nå for en økt satsing på det i årene som kommer, men vi har igangsatt alle de prosjektene som er ferdig planlagt og klare til å realiseres. Det bygges også flere strekninger med firefelts motorvei. Det vil bli ferdigstilt 65 km i året som kommer. Vi ser at der en bygger den standarden på veiene, får en både økt fart og framkommelighet – og en betydelig reduksjon i trafikkuulykker. Det viser at gode veier er med og bidrar til færre ulykker, så det vil bli gjort mange av den type tiltak.

I tillegg må vi stadig også minne trafikantene om at det å kjøre ansvarlig, kjøre i edru tilstand og bruke bilbelte, ikke minst, er viktig.

Så her vil vi bidra fra regjeringens side, jeg vet at Stortinget også stiller seg bak, og det er mange fine aktører ute som også gjør det.

Hans Fredrik Grøvan (KrF) [10:19:21]: Jeg takker for svaret, og jeg opplever svaret som et uttrykk for en offensiv holdning til det å øke trafikksikkerheten. Statsråden nevner selv et viktig tiltak: midtrekkverk – vi vet at mange av ulykkene som skjer er møteulykker eller en del av møteulykker. Andre tiltak er forsterket midtoppmerking, utbedring av sideterreng, ikke minst veibelysning – mange av ulykkene skjer dessverre i fotgjengeroverganger, det som skulle være trygt – og kurve- og kryssutbedringer.

Kan vi nå vente av statsråden en ytterligere satsing – utover antall nye kilometer med midtdelelere og firefeltsvei – både i 2014 og i årene framover, for virkelig å kunne si at nå jobber vi for å nå målene, og vi ønsker å utvikle et trafikksystem som folk kan oppleve gir trygge rammer?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [10:20:32]: Det kan jeg love. Min oppfatning er at også stortingsflertallet styrker dette arbeidet i budsjettbehandlingene, bl.a. ved at det blir bevilget mer penger til gang- og sykkelstier.

Det er på en måte en gledelig – hvis en kan kalle det det – utvikling at det fortsatt er en nedgang i antall drepte myke trafikanter, dvs. syklistene og fotgjengere. Det er blant bilistene – altså førere og passasjerer i bil – en har hatt en kraftig økning, noe som gjør at dette går fullstendig i feil retning. Derfor er det viktig at vi legger enda mer innsats i det å unngå møteulykker. Dette er en av hovedårsakene til ulykker på riksveiene.

En har også en del problemer med utforkjøring. Dette skjer mer på fylkesveier. Det handler litt om type vei, at det

er mer svingete – rett og slett fordi veien går der. Her må vi også jobbe med fylkene.

Ved å bygge bedre veier, fjerne farlige svinger, sette opp midtdeleere – alt dette – bidrar vi til at konsekvensene hvis en er litt uoppmerksom og kommer over i feil kjørebane, blir færrest mulig.

Presidenten: Det åpnes for fire oppfølgingsspørsmål – først Olaug V. Bollestad.

Olaug V. Bollestad (KrF) [10:21:58]: Før jul hadde vi i denne salen en interpellasjonsdebatt om vanedannende medisiner. Det var en lang og veldig god debatt. Mange ulykker skjer jo fordi folk kjører i rus- eller alkoholpåvirket tilstand. Men mange ulykker skjer også fordi folk kjører påvirket av vanedannende medisiner, selv om disse medisinene er merket med en rød trekant på boksen, som en tar av.

Mitt spørsmål er: Hvordan ser ministeren for seg at vi skal kunne komme lenger enn vi er i dag, for å forhindre at folk kjører enten i ruspåvirket tilstand eller påvirket av vanedannende medisiner? Vi må komme lenger enn vi er i dag, hvis vi skal klare å redusere dette – det hjelper ikke bare med midtdeleere og bedre veier.

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [10:22:52]: I Aftenposten for et par uker siden skrev man om «tilgivende veier»: Hvis folk er uforsiktede eller uoppmerksomme, skal ikke konsekvensen av en slik uoppmerksomhet bety trafikkulykke. Derfor er det viktig å ha bedre veier. Sikrere biler på veiene er viktig, men selvsagt også det som representanten tar opp – å sørge for at sjåføren fullt ut er oppmerksom når han kjører. At han ikke er ruset, enten bevisst eller ubevisst, er viktig.

Det mest nærliggende er å vise til at dette er frie mennesker, som tar frie valg. En kan ikke ha politi eller politikere som til enhver tid står over dem og passer på dem. Derfor er det viktig å appellere til deres egen selvdisiplin og deres egen oppmerksomhet på hva slags liv de fører, og hva de gjør før de setter seg inn i bilen. Her er holdningskampanje og informasjon viktig. Det vi samtidig vurderer, er bruk av alkohol for de personene som gjentatte ganger viser at de ikke kan ta dette ansvaret, og som prøver å føre en bil.

Presidenten: Magne Rommetveit – til oppfølgingsspørsmål.

Magne Rommetveit (A) [10:24:08]: Me har nett lagt bak oss eit år som er svært trist når det gjeld talet på drepte og hardt skadde i trafikken. Eg vil rosa statsråden for at han så klart har flagga at denne utviklinga må snuast, og at fleire tiltak må setjast i verk for å auka trafikktryggleiken.

Vegvesenet kom sist haust med ein analyse som viser at strekningsmåling med fotoboksar reddar liv. Brukt i vegtunnelar gjev dette tiltaket ein ulukkesreduksjon på opptil 27 pst. Regjeringserklæringa slår fast at bruken av strekningsmåling skal avgrensast, og at dette ikkje skal innførast på nye strekningar før ordninga er evaluert. Kvifor

avgrensa bruken av fotoboksar med gjennomsnittsmåling, når det er dokumentert at det er eit effektivt tiltak mot alvorlege trafikkulukker?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [10:24:59]: Det er mange tiltak som bidrar til å redusere ulykker. Politikontroller gjør det, holdningskampanjer gjør det, tryggere biler gjør det.

Til dette med fotobokser. Det at denne regjeringen er skeptisk til det, handler mer om personvernensyn og problemer i forbindelse med datalagring: En registrerer biler. En oppbevarer det, og det kan misbrukes. Det er grunnen til at en er skeptisk til dette.

Det er en del strekningsmålinger allerede. Det vil en fortsatt ha. Vi vil evaluere effekten av disse før vi eventuelt gjør noe mer. Men vi tror altså på andre virkemidler, som kan gi minst like god effekt som strekningsbaserte fartskontroller.

Presidenten: Janne Sjelmo Nordås – til oppfølgingsspørsmål.

Janne Sjelmo Nordås (Sp) [10:25:54]: Det er en sammensatt problematikk som ligger til grunn for veldig mange av ulykkene. Det er jeg veldig glad for at statsråden var så tydelig på. Rus, fart, bilbelte, standard på biler, standard på vei og midtdeleere er tema en har vært innom.

Vi i komiteen har hatt møte med både Statens havari-kommisjon og Vegdirektoratet for å bli oppdatert på ulike tema. Ett tema som dukket opp, er at man ser en negativ utvikling i både Norge, Sverige og Finland. Mitt spørsmål er om statsråden er villig til å se på hvilke konsekvenser dette har også i de andre landene. Er det en sammenfallende problematikk som gjør at man har fått en økning det siste året? Dette er jo en veldig uheldig utvikling, som vi bør gjøre alt vi kan for å få snudd.

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [10:26:51]: Det er riktig at en ser en tilsvarende lei tendens i Sverige og i Danmark, spesielt. Vi har på embetsnivå allerede hatt kontakt på tvers av landegrensene, nettopp for å se om det er fellesnevner her. Når en har hatt en nedgang i antall alvorlige ulykker, i antall trafikkdrepte, og en plutselig får en oppgang, og det skjer flere steder på en gang, må en spørre seg: Skyldes dette økt trafikk? Skyldes det værforhold? Er det andre ting som påvirker dette? Det er vanskelig å finne en slik fellesnevner per i dag.

Ulykker med dødsfall blir gransket grundig. Derfor har en en del informasjon som en nå vil prøve å samkjøre med andre land, for å se på følgende: Er det noe som kommer fram her, som gjør at vi kan målrette tiltakene enda bedre – for å hindre ulykker? Det er veldig viktig å jobbe for å redusere antall trafikkskadde og antall drepte. Dette berører familier og enkeltmennesker på en veldig vond måte.

Presidenten: Audun Lysbakken – til oppfølgingsspørsmål.

Audun Lysbakken (SV) [10:28:04]: Det er et alvorlig tema som er tatt opp. Jeg er glad for at statsråden har det høyt oppe på sin dagsorden. Noen av tiltakene vi her diskuterer, kan det vel være noe politisk uenighet om, men mye er det også bred enighet om. Det gjelder behovet for flere midtdele, trygge bruksveier – med gul midtstripe – i distriktene, innsats for rassikring, trygge veier generelt, tiltak knyttet til hvem som ferdes på veiene våre, osv.

Fremskrittspartiet har i lang tid hatt et engasjement for økt satsing på trafikksikring og brukte ofte sterke ord mot den forrige regjeringen. Det er derfor litt overraskende, når partiet nå hadde sjansen til å prege sitt første store budsjett – og sågar hadde mange milliarder kroner mer til rådighet enn det den forrige regjeringen hadde – at det ikke kom noe stort løft på dette området. Hvorfor var skatteuttak en viktigere bruk av de ekstra milliardene enn trafikksikringstiltak?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [10:29:09]: Jeg synes ikke det er en veldig hyggelig diskusjon en legger opp til. Jeg skal likevel svare på dette.

Den nye regjeringen bruker over 2 mrd. kr mer på samferdselsformål enn det den forrige regjeringen gjorde. Det er en vesentlig økning i løpet av den tiden vi har hatt til rådighet. Vi bruker bl.a. mer penger på gang- og sykkelveier. Vi bruker mer penger på å asfaltere eksisterende veinett. Det gjør at en får en bedre veioverflate, noe som reduserer faren for at ting kan skje.

Den største satsingen i budsjettet vårt handler om tunnelsikkerhet. Det er også en del av denne debatten. Her bruker vi 600–700 mill. kr mer enn det den forrige regjeringen foreslo. Det er en økning på godt over 50 pst. Jeg synes det er bra, men det er langt fra nok.

Vi kommer iallfall til å satse enda mer. Men når vi spør vårt embetsverk om det er mulig å igangsette flere midtdelerprosjekt i løpet av 2014, er svaret nei, så langt har vi ikke kommet i planleggingen. Da er det heller ikke vits i å bevilge penger, hvis pengene står ubrukt på konto. Da er det vits i å bruke mer tid på å planlegge prosjekt for 2015.

Presidenten: Da går vi til neste hovedspørsmål.

Abid Q. Raja (V) [10:30:33]: Mitt spørsmål går også til samferdselsministeren – godt nyttår!

Vi i Venstre har tenkt flere kongstanker for regjeringen. Grunnlaget for én slik tanke ble lagt i budsjettforliket med regjeringen, hvor vi fikk på plass verbalvedtaket om at Stortinget ber regjeringen planlegge Intercity som et sammenhengende prosjekt helt fram til Halden og vurdere planlegging videre mot Göteborg.

Derfor var det gledesrus da samferdselsministeren møtte sin svenske kollega. Slike møter var under de rød-grønne ikke-eksisterende, og det bidro iallfall ikke til – som nå – at det etableres et samarbeid på administrativt nivå mellom to lands departement som skal vurdere tiltak på jernbanestrekningene over landegrensene.

Kongstanken her er den skandinaviske 8-millionersbyen, en moderne jernbane mellom Oslo og København. Tenk at togene som kjører mellom Norge og Sverige, kjør-

rer i dag på over 100 år gamle enkeltspor. Det er bakvendtland. Det er ikke konkurransedyktig verken for passasjerer eller for godstransporten, og det resulterer i miljø- og trengselsutfordringer for samfunnet. Tenk samtidig at det kjører nesten 3 000 trailere over Svinesund hver dag. Det vil rett og slett være sterilt for kongstanker ikke å agere nå, særlig når vi vet at godstransporten skal øke med 50 pst. innen 2030.

Danmark bygger en moderne jernbane til Tyskland, og reisetiden fra København til Hamburg vil bli 2,5 timer med tog om bare 7 år. 8-millionersbyen som kobler Oslo til Sverige og Danmark, kan gi reisetid fra Oslo til København på 2,5 timer, og det med tog. Føl på det å kunne dra til Oslo S og ta toget i 2,5 timer, så være reklamen selv – «Det er deilig å være norsk i Danmark» – og så ta toget på kvelden hjem igjen, beruset på opplevelser eller noe annet. Tenk med dobbeltspor, hvor mange liv og hvor mye miljø og kroner samfunnet sparer på å flytte gods fra vei på bane. Tenk kongstanken, bare tenk.

Derfor lurer jeg: Har samferdselsministeren tenkt å realisere kongstanken som muligens også presidenten nå føler?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [10:32:31]: I et monarki er det naturlig å ha kongstanker i alle fall.

Når det gjelder satsingen på jernbane, var det et løft under de rød-grønne – det skal de ha ære for. Vi tar det videre, vi ivaretar alle de investeringsprosjektene som er. Samtidig har vi sagt at vi skal overoppfylle Nasjonal transportplan. Det kommer til syne når vi nå har gitt en mer detaljert ordre til Jernbaneverket om å utvide Ringeriksbanen med tanke på å realisere den. Den har vært planlagt lenge, men den må også på plass.

Jeg ser at med en gang vi gjorde det, begynte en del folk å bli bekymret, bl.a. fylkesordføreren i Østfold, fra Arbeiderpartiet. Han mente dette var trist, for det kunne bety at en da ikke gjorde det en skulle i Østfold. Vi har som ambisjon å realisere alle fire retninger rundt Intercity, fordi det er et viktig arbeidsmarkedstiltak og et viktig botiltak. Det å komme raskt til jobb er viktig og vil gjøre at folk kan se annerledes på hvor de bosetter seg i forhold til hvor de jobber.

Det er riktig som representanten sier, at jeg har vært i Sverige og snakket med den svenske statsråden. Jeg har også vært i EU for å møte den greske ministeren for transport for å se hva det er som skjer på jernbanesektoren i EU. Det er viktig, for selv om de mest nærliggende prosjektene våre nå handler om å utbedre den nasjonale jernbanen, er det viktig ikke bare rundt Oslo, men også oppe i Nord-Norge, å se på grensekryssende jernbanetraffikk – også i Trøndelag, for den saks skyld – fordi det er både pendlere og gods som fraktes.

Det jeg har bedt embetsverket mitt prioritere i første runde, er å se på mulighetene for økt godstransport mellom Sverige og Norge. Det er trailerne som kommer over Svinesund som utfordrer oss på konkurransen mellom transportørene i Norge rundt dette med kabotasje, og det er også der en får utfordringer med trafikksikkerhet.

Det å få mer gods over på bane ser jeg på som den mest lavthengende frukten vi kan plukke.

Abid Q. Raja (V) [10:34:38]: Det er en god start at man møter sin svenske kollega. Det var vel Olof Palme som sa at politikk er å ville. Vi i Venstre, vi vil.

Det må en god dose politisk vilje til for å få realisert store prosjekter. Tenk at triangelet Oslo–Göteborg–København tar i dag 8 timer, mens tilsvarende strekninger i Tyskland, Frankrike eller Spania tar 2,5 timer. Det får noen av oss steinaldersmak i munnen av. Vi må hjelpe Norge ut av jernbanefattigdommen. Derfor lurer jeg på om kongstanken kan bli operasjonalisert. Kan f.eks. statsråden si når han vil sette i gang en utredning av dette? Kan f.eks. statsråden si at han snarlig akter å gi beskjed til Jernbaneverket om å starte planlegging av den nevnte strekningen? Det vil være å følge opp det budsjettforliket vi har, for å få på plass en moderne høyhastighetsbane fra Oslo til Göteborg og så videre til København og Hamburg.

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [10:35:30]: Jeg mener budsjettforliket på Stortinget ga et nytt løft for jernbanen. Det er viktig å prioritere vedlikehold. Det skjedde i budsjettforliket.

Det som er min fremste tilnærming, er altså at vi skal gjøre den reisen en tar 200 ganger i året, enklere og bedre. Hvis en får en jernbane som fungerer rundt der en jobber, vil en sannsynligvis heller ta jernbanen enn å kjøre bil, fordi en får frigjort hodet og hendene når en tar tog.

Med tanke på de store investeringene som er på gang, er det fortsatt en del år en har bundet opp på investeringer i nasjonal jernbane, men det er viktig å ha perspektivene på hva en vil også utover det. Derfor er den beskjeden jeg har gitt til embetsverket i Samferdselsdepartementet, at en skal møte og ha arbeidsgrupper med det svenske embetsverket for å se på hva vi kan få til på kort sikt for å øke godstransporten på eksisterende jernbane, samtidig som en skal begynne å lage perspektivene på hvordan vi skulle ønske at dette var om 20 år. Dette er nettopp fordi at når vi planlegger på norsk og svensk side, gjør vi det for å binde dette sammen.

Presidenten: Det åpnes for fem oppfølgingsspørsmål – først Ola Elvestuen.

Ola Elvestuen (V) [10:36:51]: Jeg synes nok det var et litt vagt svar når det gjelder uttrykket «en vilje» til å få på plass en høyhastighetsbane mellom Oslo og Göteborg, og ser nok at Venstre kommer til å legge trykk på at dette må drives framover i årene framover. Det er viktig å få på plass et bedre jernbanetilbud mellom byene i Skandinavia. Det gjelder i Norge, og det gjelder fra Norge mot Sverige. Det er jo et paradoks at for 10 år siden tok toget mellom Oslo og Stockholm 4 timer og 40 minutter, mens det i dag tar over 6 timer. Det var høyere frekvens, akkurat som det var høyere frekvens også mot Göteborg.

Mitt spørsmål til statsråden er: Hvis han ser på kort sikt, vil han, i sin kontakt med svenske myndigheter, ta initiativ

til å få på plass et bedre tilbud og utnytte dagens jernbane på en bedre måte med høyere frekvens og også med kortere reisetid, som det jo var for bare 10 år siden?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [10:37:56]: Da skal jeg prøve å være tydeligere. Det jeg har bedt embetsverket om å gjøre, er å se på den infrastrukturen som finnes i dag, hvordan vi kan bruke den bedre, få mer gods over på jernbane – gjerne også mer persontransport, men det er gods som er min førsteprioritet hvis jeg skal velge.

Vi skal også ha et langsiktig perspektiv. Når vi bygger intercitytriangelet – eller kvadratet, som det nå blir – bl.a. ned til Halden, må vi også ha et videre perspektiv. Da er det viktig å ha dialogen med svenskene på plass, slik at når vi kommer til grensen, har de også gjort sitt på sin side, så vi ikke investerer veldig på den ene siden av grensen, men ikke på den andre siden. Det samme problemet opplever svenskene på de områdene som er mer interessante for dem.

Samtidig må jeg minne om det er store prosjekt på gang. Med mindre Stortinget bevilger veldig mye mer penger, må vi velge om det er intercitytriangelet rundt Oslo, Trønderbanen, Jærbanen som skal prioriteres, eller om en skal få på plass Göteborgbanen før det. Min prioritering er altså de bynære løsningene her, men å ha et langsiktig perspektiv når en bygger til Halden, som sagt, på at en også skal videre etterpå.

Presidenten: Sverre Myrli – til oppfølgingsspørsmål.

Sverre Myrli (A) [10:39:11]: Samferdselsministeren har vært opptatt av hva han har funnet i skuffer og skap i Samferdselsdepartementet. Jeg tror i alle fall de ti siste samferdselsministrene har hatt lignende møter med sine svenske kolleger for å se på bedre jernbaneforbindelse mellom Norge og Sverige.

Samferdselsministeren nevnte Oslo–Göteborg. Han nevnte også Ofotbanen og Meråkerbanen, men han nevnte ikke Oslo–Stockholm. Spørsmålet mitt er: Hva slags initiativ er det egentlig samferdselsministeren har tatt? Lykkes han med dette, er det bare å ønske lykke til og klappe, men når prioriteringene har blitt gjort i denne salen, er det jo de nasjonale banestrekningene som i stor grad har stukket av med bevilgningene.

Så spørsmålet er: Hva slags initiativ er det han har tatt med tanke på framtidig utbygging – for det er ingen tvil om at det trengs utbygging. Er også Oslo–Stockholm med i denne tankegangen, eller er det bare Oslo–Göteborg som er prosjektet det skal jobbes videre med?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [10:40:19]: Det bør ikke forundre representanten at jeg fokuserer på Oslo–Göteborg når spørsmålet handler om det, men når representanten Myrli også ønsker å få svar angående Oslo–Stockholm, kan jeg med glede gi det. Det har vært en tematikk bl.a. om hvordan en passerer den norsk-svenske grensen i Kongsvinger-området, fordi der opplever en det som ganske vanskelig. Det er ganske mange som pendler fra Karlstad til Norge. Det er en problematikk som den sven-

ske statsråden har tatt opp med oss, og som vi selvsagt må se på for å få til en bedre grensekryssing.

Hvis det var sånn at alle tidligere regjeringer har gjort det samme som meg, synes jeg det er rart at det ikke allerede er etablert bedre kontakt på administrativt nivå om dette. Svenskene sier at de har hatt veldig god kontakt med den forrige regjeringen når det gjelder det som skjer rundt Narvik. Der har det vært mye bra. Det har vært litt kontakt når det gjelder Trøndelag, men det virker ikke som det har vært veldig mye kontakt når det gjelder det som skjer i Østfold- og Hedmark-området. Så jeg iverksetter det. Så skal vi gjøre så godt vi kan for å få ting til å skje raskere.

Presidenten: Kjell Ingolf Ropstad – til oppfølgings-spørsmål.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [10:41:33]: Jeg er glad for at statsråden er så offensiv, og Kristelig Folkeparti har store forventninger til det som skal skje på samferdselssiden de neste fire årene.

Transport er helt grunnleggende for den langsiktige og bærekraftige veksten vi ønsker. Den er viktig for å styrke konkurransekraften for næringslivet, den er viktig for regional utvikling fordi en vet at folk bosetter seg i nærheten av steder der de lett kan komme til en stasjon, og den er viktig for å få ned klimagassutslippene ved å få mer gods over på f.eks. bane eller å få flere personer til å ta tog i stedet for fly. Dette er viktig i en nordisk sammenheng. Vi vet at Nordisk råd tok initiativ til en felles strategi og samarbeid i Norden. NHO har også tatt til orde for en nordisk transportplan, noe som også Kristelig Folkeparti, Fremskrittspartiet og Høyre fremmet som forslag i forbindelse med Nasjonal transportplan.

Så mitt spørsmål er: Hvordan vil statsråden følge opp disse strategiene, og hvordan vil han følge opp forslaget fra Kristelig Folkeparti, Fremskrittspartiet og Høyre fra innstillingen til NTP-en?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [10:42:38]: Dette var noe vi diskuterte da jeg besøkte den svenske ministeren i desember. Akkurat som norske myndigheter har også svenske myndigheter store ambisjoner når det gjelder innenlandsk godstransport. Det vi er enige om, er at den satsingen som begge land gjør innenlands, også må vise at vi møter hverandre på grensene nettopp for å få dette til å skje på tvers av grensene. Der gjenstår det en del.

Mange av planene som Sverige realiserer, som er viktige for Norge for at vi skal få til det vi snakker om i dag, ligger veldig langt fram i tid i Sverige. Derfor trengs det nok mer diskusjon på tvers av grensene for å være villig til å forplikte seg også i Sverige og Danmark til å gjøre noe. Jeg tror nok vi ser at vi har større og mer romslige jernbanebudsjetter enn det Sverige og Danmark har. Derfor er de nok litt mer forsiktige til faktisk å forplikte seg til noe på den måten.

Det jeg kan si, er at det skal være et nordisk ministermøte om samferdsel i slutten av mai. Det skal være i Norge, det er vi som er vertskap. Dermed vil dette også komme på dagsordenen.

Presidenten: Bård Vegar Solhjell – til oppfølgings-spørsmål.

Bård Vegar Solhjell (SV) [10:43:54]: Lykkeleg må vel den statsråden vere som har støttespelarar med enorme kongstankar, men som er godt fornøgd dersom dei blir følgde opp gjennom eit møte i det første halvåret!

Eg veit ikkje kor mange møte den raud-grøne samferdselsministeren hadde med Sverige, men eg veit at vi hadde om lag femdobla investeringsnivået til jernbanen då vi gjekk ut av regjeringa etter åtte år, samanlikna med det vi hadde då vi kom inn – om lag ei femdobling!

Det verste er at det er behov for mykje meir i åra som kjem, for det er enorme behov for å byggje ein moderne jernbaneinfrastruktur i Noreg. Eg føreset sjølvsgatt at samferdselsministeren følgjer opp alle vedtekne prosjekt i Nasjonal transportplan. Så sa han: Skal vi utover det, avheng det av at Stortinget løyver meir pengar. Vel, no er det han som kan foreslå større løyvingar til jernbane og slåst for det. Men i alle intervju eg har lese med han til no, har han prioritert veg. Vil samferdselsministeren foreslå auka løyvingar til jernbane utover Nasjonal transportplan, f.eks. for å setje i verk dei visjonane som representanten Raja her var ein levande representant for?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [10:45:01]: Dette blir igjen en litt surrealistisk debatt som SV drar opp, fordi denne regjeringen har jo, sammen med nettopp Venstre og Kristelig Folkeparti i Stortinget, sørget for at jernbanebevilgningene er nesten 1 mrd. kr høyere enn det den forrige regjeringen la opp til. Derfor kan Venstre og Kristelig Folkeparti være fornøyd, selv om vi i tillegg har møtevirksomhet, vi bidrar til at det fortsatt vil være godstransport på Raumabanen f.eks., og vi bidrar til å sette i gang arbeidet med konseptvalgutredning av jernbaneterminal i Bergen, som den forrige regjeringen mente skulle vente til etter at godsanalysen var på plass – altså tidligst om ett og et halvt år.

Nå skjer mange ting raskere enn det de rød-grønne la opp til. Vi bevilger mer penger enn de rød-grønne. Men det jeg opplever at representanten Solhjell bidrar med i denne debatten, er som oppslaget i NRK Østfold i november, der man var bekymret for framdriften av intercitytriangleret i Oslo, til tross for at denne regjeringen har sagt at vi skal overoppfylle satsingen, og vi har sagt at vi vil bevilge mer penger. Hvordan man får det til å bli en forsinkelse når denne regjeringen gjør mer enn den forrige regjeringen, forstår jeg rett og slett ikke. Men vi skal sørge for at Venstre og Kristelig Folkeparti får mange av sine kongstanker fulgt opp selv om de ikke sitter i regjering.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Janne Sjelmo Nordås (Sp) [10:46:25]: Mitt hovedspørsmål går til samferdselsministeren. – Mens han går opp på talerstolen, kan jeg benytte anledningen til å ønske godt nytt år før vi setter i gang debatten.

Kampen om bompenger har vært Fremskrittspartiets fremste fanesak gjennom mange år. I gjentatte budsjettfor-

slag har man lovt å slette bompengегjeld på 25 mrd. kr. Tidligere samferdselspolitiske talsmann, Hoksrud, lovte bl.a. i valgkampen at det skulle bli bompengefritt over hele landet. Det har også en rekke representanter lokalt rundt om i landet gjort.

Etter at Fremskrittspartiet kom inn i regjering, har regjeringen hver eneste dag krevd inn 20 mill. kr daglig og vedtatt bompengeprojekt i Stortinget. I går ettermiddag viste TV 2s bomometer at summen har økt til 1,66 mrd. kr siden regjeringen tiltrådte.

Så mitt spørsmål til samferdselsministeren er: Hvor mye forventer samferdselsministeren å ta inn i bompenger i 2014?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [10:47:34]: Bompengemotstanden i Fremskrittspartiet har vært allment kjent, og den lever videre. I regjering har vi inngått et kompromiss i en regjeringsplattform, som betyr at vi faktisk får et trendsifte i forhold til den politikken de rød-grønne la opp til. Det betyr at bompengandelen skal ned i forhold til det de rød-grønne la opp til. Derfor har Fremskrittspartiet fått et gjennomslag. Det er også god politikk på vegne av regjeringen.

Samtidig skal det bygges mer vei. Det betyr at en i statsbudsjettene framover vil prioritere samferdsel høyere enn det som var tenkt, samtidig som skattenivået for vanlige innbyggere – for bompenger er skatt – skal ned.

TV 2s bomometer er en veldig god påminnelse om hvor langt forrige regjering gikk i å bruke bompenger som en måte å øke skattleggingen av folk på.

Så er det sånn at en allerede har klart å fjerne en del bompengeprojekt – rett og slett fordi stortingsflertallet mente at det å ha bompengepasseringer der en betaler 12,50 kr i innkrevingskostnader for å finansiere en vei, faktisk er litt dårlig samferdselsøkonomi. Derfor vedtok stortingsflertallet å la være å sette i gang en del bomselskap der administrasjons- og rentekostnader var stipulert til å være 40 pst. av innkrevingskostnadene. Det framstår som ganske meningsløst. Da er det faktisk god økonomi heller å bevilge pengene over statsbudsjettet. For selv om ingen veier blir gratis ved å fjerne bompenger, slipper en rente- og administrasjonskostnader, og siden bilistene og innbyggerne stort sett er de samme, sparer en altså innbyggerne for store beløp.

Hvor mye en kommer til å kreve inn i år, vil tiden vise. Vi er ikke ferdige med dette stortingsåret ennå. I regjeringsplattformen står det at vi bl.a. skal reformere bompengesektoren ved f.eks. å få færre administrasjonsselskaper. Vi jobber nå for å få ett på plass. Der kan en spare administrasjonskostnader. Får en en statlig garanti i bunnen, får en lavere rentekostnader. Alt dette kan bidra til at bompengesatsene eller rabattordningene endres, og at en dermed får enda lavere bompenger enn det det er lagt opp til.

Janne Sjelmo Nordås (Sp) [10:49:38]: Selv etter nysalderingen for 2013 er bompengebrauken svært lik hos den forrige og den nåværende regjeringen. Det har altså ikke hatt noen stor betydning om Fremskrittspartiet sitter i regjering eller ikke.

Jeg ønsker å utfordre statsråden videre på hva nivået for 2014 vil være, selv om ikke alle beregninger er klare. Men jeg føyer til et tilleggsspørsmål: Er det nå slik å forstå at Fremskrittspartiet har innsett at bompenger er et nyttig verktøy til å finansiere vei – særskilt rundt de store byene?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [10:50:17]: Jeg tror at alle partier som har sittet i regjering, vet hva ordet «kompromiss» betyr. Det betyr at selv om jeg tror at Senterpartiet ønsker flere bønder, ble det færre bønder under deres styre. Selv om SV lovet skolemat, ble det ikke det. Selv om Arbeiderpartiet lovet vann i svømmebassengene, ble det ikke det.

Regjeringsplattformen bærer preg av dette. Fremskrittspartiet har ikke fått gjennomslag for alt, men vi har en regjeringsplattform som jeg synes er veldig god, for i sum blir det vesentlig sterkere satsing på vei og jernbane, og det blir lavere bompenger enn det ellers ville blitt. I tillegg får vi reformert sektoren, som gjør at mindre penger vil gå til administrasjon og renter. Mer penger vil gå til faktisk å nedbetale lånene som er tatt opp.

Hvis representanten er bekymret over bompengandelen, står Stortinget fritt til å ta initiativ til å gjøre enda flere endringer i systemene. Men denne regjeringen har fått gjennomslag for både Høyres og Fremskrittspartiets programmer, som gjør at en i sum får en annen retning enn det det var lagt opp til. Det er til glede for bilistene, til glede for trafikantene og til glede for skattebetalerne.

Presidenten: Det blir gitt anledning til oppfølgings-spørsmål – først Geir Pollestad.

Geir Pollestad (Sp) [10:51:32]: Enten vet ikke samferdselsministeren hvor mye bompenger som vil bli krevet inn i 2014, eller så vil han ikke si noe om det. Jeg synes det er spesielt at en ikke har en formening om hvor mye bilistene skal betale i 2014. Det vi vet, er at det vil bli brukt over 12 mrd. kr fra bompenger til bygging av nye veier i 2014.

Mitt spørsmål er et ja- eller nei-spørsmål: Vil samferdselsministeren sette ny norsk rekord i innkreving av bompenger i 2014?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [10:52:16]: Jeg forstår at en her har glede av å kunne si at en statsråd, som alle i utgangspunktet vet ønsker mindre bompenger, likevel må leve med at det forrige stortingsflertallet vedtok en masse bompengeprojekter som regjeringen må gjennomføre. Vi kommer til å gjennomføre det stortingsflertallet ønsker. Av og til liker vi det; av og til liker vi det ikke. Fordi vi sitter i en ny regjering, kommer vi heldigvis som regel til å like det Stortinget vedtar. Det er det ingen tvil om.

Bompengennekningen vil nok være på rundt 10–12 mrd. kr – kanskje mer. For det var ikke magemål hos den rød-grønne regjeringen når det gjaldt å sette i gang bompengeprojekter. De har jo i ettertid også innrømmet at mange av bompengeprojektene kanskje ikke var veldig fornuftige, for det var store administrasjons- og rentekostnader i dem. Men det viser også hvor smålig en har vært

ved å bruke bompenger istedenfor skattebetalernes penger til å finansiere nye veier.

Vi kommer til å prøve å reformere denne sektoren, bl.a. ved å få ett bompengeselskap, men da med lavere administrasjons- og rentekostnader. Vi har fjernet en del av de mest urimelige bompengeprojektene, og vi jobber stadig med andre måter for å få ned bompengandelen.

Presidenten: Kjell-Idar Juvik – til oppfølgingsspørsmål.

Kjell-Idar Juvik (A) [10:53:27]: Dagens regjering satser på samferdsel. Det skal den ha, men den satser også videre på det den tidligere regjeringen sa, og følger opp den satsingen som ble lagt i Nasjonal transportplan.

Den nye regjeringen skal måles på det den gjør, og ikke minst på de løftene den ga i valgkampen. Både Høyre og Fremskrittspartiet lovet enda flere veiprojekter utover den rekordsatsingen som lå i Nasjonal transportplan. Jeg er spent på hvordan Fremskrittspartiet – med statsråden i spissen – vil følge opp dette kombinert med redusert bompengandelen i nye prosjekter. Dette skal komme i tillegg til den store skatteletten som kan bli opp mot 100 mrd. kr. Samtidig skal man holde seg innenfor handlingsregelen.

Et av løftene Fremskrittspartiet ga i valget, var bomfri Hålogalandsbru i Narvik. Det gikk de til valg på – de sa at den må bygges nå, og den må bygges uten bompenger. Spørsmålet mitt til ministeren er da: Hålogalandsbrua er godt i gang, men kan bilister nå forvente at det ikke kommer bompenger på denne brua, slik partiet sa i valgkampen?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [10:54:36]: I løpet av tre måneder har denne regjeringen økt bevilgningene til samferdsel med over 2 mrd. kr. Vi har i tillegg fjernet bompengeprojekter som vil spare bilistene for over 1 mrd. kr, rett og slett fordi rente- og administrasjonskostnader bidrar til mye mer kostnader enn bare det bompengegjelden er. Vi har framskyndet planleggingen av og vedtakene om E39 og E18. Det er mange ting som skjer. Alt koster ikke penger. Det handler også om handlekraft, og det har vi vist.

Det er mange veiprojekter som det er helt riktig at partiene enkeltvis eller sammen før valget sa at man ikke ønsket at det skal være bompenger på. Så har vi tatt hensyn til det valgresultatet som faktisk kom, da vi utformet regjeringsplattformen – både oss imellom, mellom andre regjeringspartier og med tanke på hva vi tror vi får flertall for i Stortinget.

Det er ingen tvil om at denne regjeringen sørger for at det blir mindre bompenger enn det de rød-grønne la opp til. Hvordan det blir på den enkelte veistrekning, må vi komme tilbake til når vi ser hvordan Stortinget stiller seg, slik at vi får vedtakene igjennom.

Presidenten: Hans-Fredrik Grøvan – til oppfølgingsspørsmål.

Hans Fredrik Grøvan (KrF) [10:55:48]: Jeg har lyst til å fokusere på innkrevningen av bompengene. Vi vet at

bompengefinansierte veier fortsatt vil være en realitet i Norge i uoverskuelig framtid. En sentral målsetting må være å få til en mest mulig effektiv innkreving – rimeligst for bilisten og mest mulig kostnadsbesparende for bompengeselskapet. For vi vil bygge mest mulig vei – trafikk-sikre, trygge veier for å nærme oss nullvisjonen som vi bl.a. har vært inne på tidligere i dag.

Hvilke grep og hvilken framdrift planlegger statsråden for å få til en mer effektiv og kostnadsbesparende innkrevningsordning? Og kan f.eks. obligatorisk bompengebrikke være et tiltak som statsråden vil vurdere å ta i bruk?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [10:56:37]: Dette synes jeg er interessant. Mens de forrige spørrene har utfordret oss på å fjerne bomstasjoner, men i Stortinget selv argumenterer mot å fjerne bomstasjoner, tar denne spøreren opp spørsmål der han selv ønsker resultater i tråd med det han spør om.

Vi jobber for å få ett bomselskap på plass. Det betyr at en vil få mer effektiv administrasjon, og en kan jobbe for å få lavere rentekostnader. Det er vesentlig for å få ned passeringsprisen. Det vil også være mye mer forbrukervennlig for bilistene fordi ved å være medlem i ett bomselskap er man medlem i alle, mens man i dag får en rekke ulike fakturaer. Med ett bompengeselskap kan man også lettere kreve inn penger fra utenlandske trailere som er i Norge. Når de i dag stort sett slipper unna, gir det dem en konkurransefordel.

Når det gjelder obligatorisk bombrikke, jobber vi for å få det inn i trailere fordi bransjen selv ønsker det. Det er ikke fordi de er glade i bompenger, men når det først skal være, vil de at alle skal betale. Når det gjelder personbiler, kommer vi ikke til å jobbe for det.

Presidenten: Abid Raja – til oppfølgingsspørsmål.

Abid Q. Raja (V) [10:57:48]: Jeg er enig med samferdselsministeren i mye, deriblant i dette at jo mer av bompengene som går med til rene administrasjonskostnader, desto større uting er det.

Bompenger er egentlig en byrde, et onde. Det er ingen bilist i Norge, tror jeg, som føler at det er kjempekult å kjøre igjennom en bomstasjon og få regningen i posten. Og det er heller ingen politiker som jubler over at man skal lage bomstasjoner, men det er et nødvendig onde, det er en byrde, og det bidrar til å finansiere veier. Fremskrittspartiet er jo for bedre veier, det er jeg veldig glad for, men dette henger jo sammen. Jo mer bompenger og jo høyere andel, desto bedre vei og mer vei får man. Men hvordan skal man få dette til å gå opp? Kan statsråden forsøke å forklare hvordan man skal få til det ene godet uten det andre ondet?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [10:58:37]: Det er også et viktig spørsmål. Bompenger er jo i realiteten en lettvingt måte for politikere å slippe å prioritere innenfor den budsjetttrammen de har. For bompenger er en måte der man bare skriver ut nye skatter for å finansiere det enkelte prosjekt man ønsker å realisere.

Derfor har denne regjeringen sagt at det er viktig for oss at vi bruker pengene bedre, at vi klarer å effektivisere offentlig sektor, og at vi klarer å sørge for at vi får ned kostnadene. Det kan også være ting staten ikke trenger å gjøre, rett og slett fordi frivillige, private organisasjoner gjør jobben minst like godt. Med frivillighet og entusiasme kan man også få gjort det billigere enn ved å ha offentlig ansatte – eller privat ansatte for den saks skyld. Så dette handler om å prioritere.

Så er virkeligheten sånn at det vil bli bompenger også i fremtiden. Derfor må denne regjeringen jobbe for at der en velger å ha bompenger, skal være de mest effektive stedene, der pengene går til formålet og ikke til å finansiere dyr administrasjon, høye rentekostnader og den type ting.

Presidenten: Ingvild Kjerkol – til oppfølgingsspørsmål.

Ingvild Kjerkol (A) [10:59:57]: Fremskrittspartiet rykket inn en helsides annonse over hele landet hvor de garanterte konkrete veistrekninger utbygd bomfritt. I dag kjenner vi statsråden, som representerer Fremskrittspartiet, som statsråden som vil sette rekord i innkreving gjennom bompengefinansiering.

Jeg vil berømme statsråden. Det virker som statsråden har brukt juleferien godt, for når jeg hører statsråden i dag, hører jeg ikke en prinsipiell bompengemotstander, jeg hører en entusiastisk pragmatisk bompengetilhenger.

Mitt spørsmål til statsråden er: Kan velgerne nå forholde seg til et pragmatisk optimistisk ambisiøst bompengeparti som vil bygge mest mulig vei for pengene, også med bompenger? Vil man i framtidige valgkamper slippe å bli lurt gjennom helsides annonser?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [11:01:04]: Dette som en nå forsøker å skape som en nyhet i denne sal, og som en har gjort flere ganger, var faktisk en nyhet som ble sluppet i slutten av september. Da var regjeringsforhandlingene ferdig, og da kom det fram at det ble gjort endringer i bompengepolitikken med ny regjering, men bompengene ble ikke fjernet. Det handler igjen om hvor stort gjennomslag de ulike partiene får i forhold til hva de prioriterer. Det å prøve å late som at det er en nyhet at Fremskrittspartiet i regjering må akseptere bompenger, er litt rart. Det som er faktum, er at denne regjeringen sørger for at det blir mindre bompenger fordi Fremskrittspartiet og Høyre er i regjering, enn det ville vært uten disse partiene. Det betyr samtidig at vi prioriterer å finne mer penger til å bygge vei, så en får både lavere bompengandel og flere veier fordi man har fått et regjeringsskifte. Så tror jeg at alle partier i denne sal i neste valgkamp kommer til å kjempe for sine primærstandpunkt og få størst mulig oppslutning om de standpunktene en har, for så å gå til forhandlingsbordet – hvis en får flertall – og forhandle fram en ny regjeringsplattform. Da er det veldig tydelig: De som ikke vil ha bompenger, vet hvilket parti de skal stemme på.

Presidenten: Vi går til neste hovedspørsmål.

Bård Vegar Solhjell (SV) [11:02:28]: Eg har eit spørsmål til kulturministeren.

At kvalitet kostar, er ein av dei tinga livet har lært meg, òg åra i politikken. Kvalitet kostar i helse, i samferdsel, i utdanning – på alle område, òg i kulturlivet. Vi har no ein kulturminister som har gjort eit særleg poeng av å snakke ned kor viktig pengar er for kulturfeltet. Ho var jublande glad for eit kulturbudsjett der ho måtte ta ein betydeleg reduksjon frå det raud-grøne budsjettet – etter budsjettkonferansen – som eit av svært få felt. Ho poengterer t.d. i kulturdebatten:

«Jeg mener at et ensidig fokus på tilskuddsnivået gjennom mange år har fjernet oppmerksomheten fra innhold og kvalitet i den offentlige kulturdebatten.»

Det er kulturkutt, men samtidig ei fridomsreform.

I Aftenposten har kulturministeren sagt at ho skal «sette kulturlivet fri fra konkrete føringer og innholdsmessige ønsker fra rikspolitikernes side». Eg meiner dette er å snu det på hovudet. Eg kjenner rett og slett ingen kunstnarar eller kulturinstitusjonar som har vorte ufrie av å få meir pengar dei siste åtta åra. Derimot trur eg dei elevane som ikkje har fått plass på kulturskulen fordi dei manglar ressursar, eller dei kulturinstitusjonane som ikkje får tilby det mangfaldet av oppsetjingar som brukarane deira ønskjer, kanskje kan snakke om ufridom.

Mitt spørsmål til kulturministeren er ganske enkelt: Korleis skal kulturlivet verte meir fritt ved at det får mindre pengar? Kan ho gje eit eksempel på ein kunstnar eller ein kulturinstitusjon som har opplevd aukande ufridom på grunn av den raud-grøne kulturpolitikken?

Statsråd Thorhild Widvey [11:04:26]: For det første er det slik at det budsjettet som denne regjeringen la fram, er tidenes største kulturbudsjett med en økning på 6,8 pst. Det har aldri før vært brukt så mye penger – offentlige kroner – på kulturlivet som denne regjeringen har framlagt. Det er jeg stolt over. Jeg har også tidligere sagt at jeg synes det kler en nasjon som er en av verdens rikeste, at vi skal ha et høyt nivå på de offentlige midlene i årene som kommer.

Men det er også et faktum at man i løpet av den tiden, bl.a. med henvisning til Enger-utvalget, ser at den forrige regjeringen hadde et ensidig fokus på beløpets størrelse med tanke på kulturbevilgningene og å bygge infrastruktur. Det vi er opptatt av, er faktisk å rette fokuset på innholdet, og at innholdet har høy kvalitet.

Det er grunnen til at jeg har sagt at det er grunnlag for å se på dette. Jeg opplever ikke, slik som det kunne oppfattes – ikke minst fra de rød-grønne politikerne i budsjettdebatten – at kulturministeren var en taper i budsjettdebatten – at kulturministeren var en taper i budsjettet. Nei, slettes ikke, jeg følte meg faktisk som en av vinnerne i denne regjeringen. Det er ikke mange av de andre departementene som har fått så mye midler som det kultur har fått. Det som vi ønsker, er at vi skal ha mindre føringer når det gjelder det kulturelle innholdet med tanke på å fortelle hva som er god og dårlig kultur. Når det gjelder kvalitetsbegrepet, er det kultur og kunstnere og aktivitetene innenfor hele kulturområdet som må definere det. Jeg synes ikke det er politikernes oppgave å definere hva kvalitet egentlig er.

Bård Vegar Solhjell (SV) [11:06:29]: Eg skulle likt å sjå den samferdselsministeren – eller helseministeren – som gjekk ut frå budsjettkonferansen med 250 i minus og kom til Stortinget og sa at det har vore ei einssidig fokusering på pengar i samferdselspolitikken, no må vi vere opptekne av kvaliteten. Pengar er ein nødvendig føresetnad for kvaliteten, men sjølvsagt må debatten om innhald og kvalitet alltid vere der, som han har vore i åtte år. Saka er at kulturministeren tapte på budsjettkonferansen, fekk mindre pengar, og kan glede seg over det den raudgrøne regjeringa la fram, og så vere stolt over det. Og det er bra at ho er.

Så er det eit felt der kulturministeren faktisk openbert har tenkt å gå inn og styre innhald, nemleg i NRK. Der har ho no varsla at det kan vere behov for å sjå på om ein skal bruke lisenspengar på å produsere yr.no. Ein kan kanskje irritere seg over yr.no i desse dagar, men det er ein massiv suksess. 99 pst. av nettbrukarane kjenner til yr.no, og det er ein stor eksportartikkel.

Mitt spørsmål er: Vil kulturministeren gå inn og styre NRK og gje dei krav om ikkje å leggje til rette for yr.no?

Statsråd Thorhild Widvey [11:07:39]: For det første har jeg bare lyst til å si at jeg er veldig stolt over det kulturbudsjettet som ble framlagt av vår regjering. En så stor styrking av kulturlivet som dette budsjettet inneholder, er jeg kjempestolt over. Vi kommer også til å levere i forhold til dette i årene framover. Så er det utrolig viktig for oss å understreke at vi mener – i motsetning til den forrige regjeringen – at det kan være sunt at man får rettet søkelyset på hvor viktig det private bidraget faktisk er.

Så til dette som har med yr.no å gjøre: Vi i regjeringen har sagt at vi skal framlegge en stortingsmelding om NRKs virksomhet, og ikke minst om finansiering. Det har vi ambisjoner om at vi skal kunne klare å framlegge i løpet av 2015. Jeg regner med at vi skal få god anledning til å diskutere innholdet i det. Jeg har ikke tenkt å blande meg inn i hva som egentlig er det redaksjonelle ansvaret per i dag, men ... (presidenten klubber).

Presidenten: Tiden er ute.

Det blir oppfølgingsspørsmål – først representanten Audun Lysbakken.

Audun Lysbakken (SV) [11:09:00]: Jeg synes det er spesielt om kulturministeren ikke kan avkrefte det som har framkommet i media, om at hun vurderer å blande seg inn i hvordan NRK presenterer værtjenester. Det er ingen nyhet at allmennkringkasteren driver med værmelding. Jeg synes det ville være spesielt om noen politikere mener at de skal slutte med det, eller blander seg inn i hvordan de redaksjonelt velger å legge dette fram. Det er også sånn – det har kommet fram i debatten – at om NRK skulle trekke seg ut av dette samarbeidet, blir domenet yr.no liggende ubrukt i ett år, og at det europeiske værsamarbeidet krever at den informasjonen som presenteres gjennom disse tjenestene, presenteres ikke-kommersielt. Da virker det som at den diskusjonen som kulturministeren her har havnet i, bærer mer preg av regjeringens behov for å vurdere kon-

kurransse og kommersialitet på alle områder enn noen som helst slags faglig godt fundert begrunnelse.

Kan kulturministeren legge debatten om yr.no død, til glede for de mange nordmennene som bruker tjenesten?

Statsråd Thorhild Widvey [11:10:09]: Jeg har ingen mulighet som kulturminister til å blande meg inn i de redaksjonelle avgjørelsene som NRK tar. Derfor har jeg heller ikke tatt noen grep for å endre yr.no sånn som det er i dag, men jeg har sagt at det kan være et av de områdene som kan komme til å bli vurdert. Regjeringen har slett ikke konkludert på det. Men vi kommer til å se på de ulike aktivitetene som NRK har i dag, og se om de også skal være en del av det som de skal ha i framtiden. Det skal vi få rikelig anledning til å ta stilling til, og vi skal også få rikelig anledning til å ha en debatt om det i Stortinget.

Regjeringen har altså ikke sagt at vi skal redusere yr.no, men vi har sagt at det er et av de områdene som må bli vurdert i forbindelse med at vi skal se på organiseringen, omfanget og ikke minst finansieringen i årene som kommer. Det vil vi få rikelig anledning til å komme tilbake til.

Presidenten: Hege Haukeland Liadal – til oppfølgingsspørsmål.

Hege Haukeland Liadal (A) [11:11:15]: Godt nyttår!

Vi leser i dagens aviser at statsråden i sin iver og entusiasme skal snu hver en stein i kompetansebedriften NRK. Min opplevelse er at den nye regjeringen ønsker å vinge-klippe NRK. Når det gjelder f.eks. yr.no, blir jeg noe usikker på om statsråden og jeg har lik opplevelse av hvordan de bakenforliggende værddataene skal brukes. Slik jeg har forstått det, er det ikke-kommersielle aktører, f.eks. NRK, som skal bruke dem.

Ser statsråden at de signalene hun sender ut nå, skaper et inntrykk av detaljstyring og mindre frihet, og setter de faktiske rammene for hvorfor og hvordan NRK driver yr.no?

Statsråd Thorhild Widvey [11:12:09]: Nei, jeg mener at jeg aldeles ikke gjør det. Jeg har ikke blandet meg inn i, og vokter meg vel for å blande meg inn i, det redaksjonelle ansvaret som NRK og kringkastingssjefen faktisk har.

I løpet av en uke får vi faktisk mange henvendelser. Det har ikke minst vært stor aktivitet med hensyn til hvordan man har organisert virksomheten oppe i Finnmark – hvor de ulike kontorene skal ligge. Jeg avstår fra å engasjere meg i disse tingene, men, med respekt å melde, fordi man ikke løfter fram noen eksempler – jeg har også gitt støtte til NRK når det gjelder Trafikkportalen, som den forrige regjeringen egentlig påla at de skulle etablere, da styret vedtok at de ikke skulle gjøre det. Jeg har faktisk sagt at det er et av de områdene der jeg mener det er fornuftig at de ikke burde gjøre det.

Det må da være lov å kunne løfte fram en sak og si at det er et av de områdene vi nå har varslet at vi skal gå gjennom – organiseringen av NRK, omfanget av aktivite-

tene og ikke minst finansieringen, og peke på dette uten at man skal bli tillagt at man blander seg inn i det rent redaksjonelle.

Presidenten: Geir S. Toskedal – til oppfølgingsspørsmål.

Geir S. Toskedal (KrF) [11:13:25]: Godt nyttår til statsråden.

Solhjells anliggende var kvalitet i kulturlivet. Han nevnte i en setning kulturskolen – apropos rikspolitiske føringer. Vi vet at det i forrige periode ble innført noe som heter kulturskoletime, som ingen hadde bedt om, som var en rød-grønn konstruksjon, og som nå blir avvirket.

Men det kommunene ønsker, og det som vi ikke kan avvikle uten videre, er ventelistene og talentutvikling. Den utfordringen ligger der fremdeles. Det var jo det kommunene hadde bruk for hjelp til. I 2004 falt det direkte lærertilskuddet vekk, slik at det nå er kommunene selv som kan avgjøre dette. Men rammene for å få det gjort – for å øke virksomheten – er falt vekk.

Kulturskolen er en forlengelse av grunnskolen og en forutsetning for framtidig kulturliv. Hva har statsråden tenkt å gjøre for å styrke kulturskolene og hjelpe kommunene med ventelistene?

Presidenten: Presidenten vil minne om at oppfølgingsspørsmålene skal forholde seg til det hovedspørsmålet som ble stilt, og mener at dette ligger godt utenfor. Men statsråden kan selvfølgelig velge å kommentere det.

Statsråd Thorhild Widvey [11:14:40]: Kulturskolen ligger innunder kunnskapsministerens ansvarsområde, så jeg mener at han er den rette til å svare på det. Vedkommende er ikke til stede i spontanspørretimen i dag. Men vi får sikkert rikelig anledning til å debattere dette i framtiden i Stortinget.

Presidenten: Trygve Slagsvold Vedum – til oppfølgingsspørsmål.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [11:15:07]: Det er veldig mye interessant tale her.

For det første sa kulturministeren at hun ikke skal blande seg inn i hvordan NRK driver, men at hun kanskje kan gjøre det senere, og at hun skal legge opp til en stor debatt om det senere. Jeg synes det er forunderlig at kulturministeren ikke tør å gi et klart svar på om hun mener det hun selv sa om at det er naturlig å ha en stor debatt om yr.no. Synes kulturministeren det er et problem at NRK driver med yr.no? Hvorfor reiste kulturministeren i det hele tatt debatten om yr.no, hvis hun i første setning påstår at hun er så prinsipiell at hun ikke skal blande seg inn? Vi i Senterpartiet skjønner i alle fall ikke at det er noe prinsipielt rart med at NRK velger å presentere vær på en oversiktlig og god måte.

Hvor er prinsippene, og hva mener kulturministeren egentlig om yr.no?

Statsråd Thorhild Widvey [11:15:59]: For det første har regjeringen sagt veldig klart at vi skal legge fram en stortingsmelding om NRK. Vi skal få rikelig anledning til å komme tilbake og diskutere de overordnede rammene, og bestemme hvor de overordnede rammene for NRKs virksomhet skal ligge i framtiden. Det skal representanten og jeg få rikelig anledning til å diskutere i framtiden.

Men det må da være lov å peke på noen ting. Hvis jeg hadde blandet meg inn i det redaksjonelle ansvaret som NRK har, hadde jeg kanskje gått inn og pålagt dem at de ikke skulle gjøre dette. Det har jeg ikke gjort. Men det må da være lov å reise noen prinsipielle spørsmål og spørre om det er noe av den aktiviteten som faktisk er der i dag, som nødvendigvis skal måtte ligge der i framtiden. Jeg er fullstendig klar over at yr.no er en del av den avtalen som man har med Kulturdepartementet – som de skal ha ansvar for i dag – men det er ikke dermed gitt at man skal ha det i uoverskuelig framtid.

Det må da kunne gå an å ha to tanker i hodet samtidig – at man kan kunne klare å holde seg vekk fra det man skal holde seg vekk fra, og samtidig invitere til en åpen debatt om hva som faktisk skal gjøres.

Presidenten: Trine Skei Grande – til siste oppfølgingsspørsmål.

Trine Skei Grande (V) [11:17:17]: Jeg husker hovedspørsmålet, så jeg tenkte at jeg skulle forholde meg til det – nemlig regjeringas lovnader om ikke å styre kulturen og det frie feltet.

Sånn sett er jeg veldig enig i mye av det som står i regjeringserklæringa om friheten til kulturen. Det som jeg ikke skjønner, og som jeg virkelig har lurt på siden regjeringa la fram budsjettet sitt, er at man går inn og kutter nettopp i det frie feltet – både i Kulturrådet og blant kulturstipendene. Nå gikk jo Venstre inn og reddet regjeringa, sånn at regjeringa fikk muligheten til å følge opp de gode forutsetningene de har.

Men mitt spørsmål til statsråden er: Kan hun love at hun ikke gjør noe sånt igjen – å gå inn og kutte i det frie feltet når det er det frie feltet man sier man skal satse på?

Statsråd Thorhild Widvey [11:18:06]: Jeg regner med at vi skal få rikelig anledning til å diskutere de framtidige budsjettene for de kommende årene med våre gode samarbeidspartnere i Stortinget.

Vi er enige om at vi ikke skal detaljstyre kulturlivet, sånn som den forrige regjeringen i større grad har gjort. Derfor har vi også i tildelingsbrevene våre brukt veldig mye tid på å ta bort en del av de føringene som vi mener at man absolutt ikke burde ha der. Jeg tror at vi, i likhet med Venstre her, er veldig opptatt av det frie feltet.

Nå har vi i forbindelse med forberedelsen til budsjettet for 2015 anledning til å gjøre de prioriteringene som vi mener er i tråd med det som bl.a. erklæringen vår har gitt uttrykk for.

Presidenten: Vi går til siste hovedspørsmål.

Terje Aasland (A) [11:19:06]: Mitt spørsmål går til olje- og energiministeren. Det kan jo være greit at han også får anledning til å svare på et spørsmål i sin debut her i den muntlige spørretimen.

Vår tids aller største utfordring er klimaendringer som følge av menneskeskapt klimagassutslipp. Det internasjonale energibyrået, IEA, har slått fast at den viktigste enkeltteknologien for å løse klimakrisen er teknologi for fangst og lagring av CO₂. Vi som oljeeksporterende land har utvilsomt et særlig ansvar i så måte. Utvikling av teknologi for fangst og lagring av CO₂ har vært og er et viktig mål i klimapolitikken – et mål som et samstemt storting har sluttet seg til. Det er med andre ord et politisk mål å oppnå teknologiløsning på dette feltet som en viktig del av det samlede arbeidet med å redusere verdens klimagassutslipp.

Teknologisenteret på Mongstad, som i dag er verdens største senter for testing og forbedring av CO₂-fangstteknologier, er utvilsomt viktig for å industrialisere en av vår tids aller viktigste teknologier. Gjennom teknologisenteret på Mongstad bidrar vi til den internasjonale kompetanseutviklingen, og vi er med på å bringe fram teknologiske erfaringer som vil kunne være et betydelig bidrag for å redusere verdens klimagassutslipp. Vi bør etter vår vurdering forsterke mulighetene for å utvikle, teste og kvalifisere teknologi for fangst og lagring av CO₂. Teknologisenteret på Mongstad er et fundament for dette. Senteret bør etter vår oppfatning utvides, slik at enda flere teknologier kan testes parallelt. Vi foreslo derfor å bevilge penger i vårt budsjett, men den nye regjeringen og det nye flertallet valgte å fjerne denne muligheten. Det synes jeg er bekymringsfullt. Det er derfor viktig å få avklart hvorvidt olje- og energiministeren deler min og Stortingets klare oppfatning om at teknologisenteret på Mongstad er av stor og verdifull betydning i det samlede klimaarbeidet.

Derfor: Er statsråden enig i den store og viktige betydningen som teknologisenteret på Mongstad har?

Statsråd Tord Lien [11:21:15]: Takk til representanten for at jeg får anledning til faktisk å få komme opp på talerstolen i min første spontanspørretime.

I likhet med spøreren har også statsråden lest mye av det IEA sier om klima og framtiden. Og det er helt rett at karbonfangst og -lagring er helt nødvendig å få på plass, skal vi lykkes med det arbeidet. Så har jeg lyst til å minne representanten om at vi også er nødt til å lykkes med å produsere mer fornybar energi, og vi er nødt til å lykkes med å bruke energien bedre, altså: energieffektivisering.

Jeg er litt overrasket over at representanter for de rød-grønne velger denne første anledningen til å kritisere oss for arbeidet med karbonfangst og -lagring. Jeg overtok på mange områder ikke akkurat et veldig ryddig bo når det gjelder karbonfangst og -lagring. Jeg er enig i at mye av den kunnskapen som er hentet inn fra testsenteret på Mongstad, er viktig og har betydelig internasjonal oppmerksomhet, og det er også slik at vi har videreført all den aktiviteten som var på testsenteret på Mongstad da de rød-grønne fratrådte.

Så er det slik at jeg har sagt at vi er nødt til å starte dette

arbeidet med ganske blanke ark. Vi er nødt til å få lov til å bruke litt tid på å utvikle en ny strategi. Det siste den rød-grønne olje- og energiministeren gjorde, var å skrinlegge den rød-grønne regjeringens karbonfangststrategi, og det er ikke noen strategi for videreføring av karbonfangstarbeidet på plass i departementet. Det må vi få lov til å bruke noe tid på, og Stortinget vil selvfølgelig bli holdt orientert om det arbeidet i tiden som kommer.

Terje Aasland (A) [11:23:12]: Jeg takker for det som statsråden prøvde å gi som et svar på mitt spørsmål. Jeg spurte veldig tydelig om teknologisenteret på Mongstad vil være en del av det satsingsområdet som regjeringen legger til grunn for klimaarbeidet. Det fikk jeg ikke svar på, men jeg føler meg vel litt tryggere på at så lenge en statsråd sier at karbonfangst og -lagring er helt nødvendig, at en faktisk må videreføre denne satsingen på en eller annen måte, er teknologisenteret på Mongstad egentlig svaret på det.

Jeg har ikke på noen som helst måte valgt å kritisere regjeringen; jeg har bare registrert at det var et kutt, et betydelig kutt, på 100 mill. kr knyttet til teknologisenteret på Mongstad. Jeg er likevel opptatt av å få vite hvorvidt olje- og energiministeren velger å satse på teknologisenteret på Mongstad i fortsettelsen, basert på den verdifulle erfaringen og det verdifulle engasjementet som nå er rundt teknologisenteret på Mongstad, hvor det faktisk står flere aktører i kø for å prøve ut sin teknologi på senteret.

Statsråd Tord Lien [11:24:19]: Både statsråden og Det internasjonale energibyrået legger til grunn at i et svært langt perspektiv vil hydrokarbonbasert energi fra primært olje og gass, men også kull, være en del av energiforsyningen i verden. Skal vi få til økonomisk vekst, er økt forbruk av energien nøkkelen til å legge til rette for det. I det perspektivet er vi også nødt til å lykkes med karbonfangst og -lagring. Det er imidlertid et mål at karbonfangst og -lagring skal bli billigst mulig. Det var kun enkelte ganger i forrige periode det virket som om det var et mål at det skulle bli dyrest mulig. Det er ikke denne statsråden enig i er et mål.

Så har jeg lyst til å være veldig tydelig på at testsenteret og aktiviteten på testsenteret på Mongstad er opprettholdt. Dermed er testsenteret på Mongstad allerede en del av det arbeidet vi gjør. Så har vi tenkt å starte med blanke ark og se på hva vi gjør videre. Det er investert et sted mellom 4 og 5 mrd. kr på testsenteret. Det vil være naturlig å se det som en del av bidraget.

Presidenten: Det blir gitt anledning til to oppfølgings-spørsmål – først Anna Ljunggren.

Anna Ljunggren (A) [11:25:34]: Regjeringen har satt seg som mål å forsterke klimaforliket – et mål som også Arbeiderpartiet stiller seg bak. Men innenfor olje- og energiministerens portefølje har det vært gjennomført kutt, og det er tatt politiske beslutninger som er stikk i strid med dette målet. Det er kuttet i bevilgninger til teknologisenteret på Mongstad, oppfølgingen av mulighetsstudien

som skal stake ut framtiden til teknologisenteret, er satt på vent, og bevilgningen til Gassnova er redusert.

I lys av dette: Hvordan mener olje- og energiministeren at en forsterkning av klimaforliket er mulig på hans område?

Statsråd Tord Lien [11:26:16]: Karbonfangst og -lagring er fortsatt en svært umoden teknologi. Det er bygd to prosjekter av noe størrelse i verden, begge i Nord-Amerika. Regjeringen har styrket arbeidet med grunnleggende forskning på karbonfangst og -lagring med 100 mill. kr i forbindelse med en opprustning av kjemilabben ved NTNU, vi har styrket petroleumsforskning, og vi har lagt til rette for mer fornybar energi i Norge – så vi er godt i gang med å styrke klimaforliket.

Så har jeg lyst til å gjenta det jeg sa i stad. Skal vi lykkes med dette, hjelper det ikke å rense ett anlegg i Norge; det handler om å utvikle teknologi som er god og billig nok til å bli implementert i Europa, i første omgang, og deretter i resten av verden. Da er det om å gjøre å få ned kostnadene. Strategien til den rød-grønne regjeringen var skrinlagt. Nå må vi få lov til å lage en ny strategi sammen med våre samarbeidspartnere i Stortinget og sammen med resten av Stortinget.

Presidenten: Ola Elvestuen – til oppfølgingsspørsmål.

Ola Elvestuen (V) [11:27:19]: Venstre er fornøyd med at det i budsjettet er en styrking av klimaarbeidet for 2014. Ellers er jeg forundret over at det framstilles som et problem her at det er brukt for lite penger på Mongstad. Jeg tror problemet er at man har brukt for mye penger, og at det har vært for dårlig organisert i forhold til de resultatene man ønsket å oppnå, selv om testsenteret på Mongstad nå er viktig. Men fangst og lagring er nødvendige tiltak for å nå de internasjonale klimamålene. Vi trenger å få på plass et fullskala anlegg i Norge, men det trengs også et betydelig internasjonalt samarbeid.

Mitt spørsmål til statsråden er egentlig om han kan redegjøre for sine tanker om hvordan man skal få til det nødvendige internasjonale samarbeidet, og Norges rolle i det, for å få på plass en løsning i stor skala for fangst og lagring av karbon.

Statsråd Tord Lien [11:28:26]: La meg først takke for både spørsmålet og den innledende betraktningen. Som sagt gjorde de rød-grønne i hvert fall én klok beslutning på slutten av sitt arbeid, nemlig å skrinlegge fullskala-anlegget. Det var i ferd med å bli svært dyrt og var svært krevende. Dette er industrielle prosjekter av en svært stor størrelse som vi er nødt til å bruke grundig med tid på, for å finne ut hvordan vi kan gjøre dette på en best mulig måte.

Så er det helt klart at det hjelper ikke å bygge ett karbonfangstanlegg i Norge og si at nå har vi reddet verden. Dette handler om å utvikle teknologi som gjør det mulig å implementere karbonfangst som en regel, snarere enn det lille unntaket det er i dag. Vi har allerede styrket samarbeidet med USA gjennom bl.a. å inngå en samarbeidsavtale

om et internasjonalt testsenternetverk, hvor testsenteret på Mongstad er med. Det er naturlig også å samarbeide tettere med land i Europa – Storbritannia og Nederland, først og fremst – om dette arbeidet.

Presidenten: Den muntlige spørretimen er nå omme, og vi går over til den ordinære spørretimen.

Sak nr. 2 [11:29:33]

Ordinær spørretime

Spørsmål 1

Fra representanten Stein Erik Lauvås til samferdselsministeren:

«Jernbaneloverket har en omfattende liste over usikrede jernbaneoverganger bare gjennom Østfold, og vi opplever ulykker ved disse overgangene hvor også liv går tapt. Ifølge Jernbaneloverket ønsker de nå at kommunene bør stå for hele eller deler av utgiftene ved sikring av disse overgangene.

Er regjeringen på linje med Jernbaneloverket, og vil regjeringen støtte Jernbaneloverket og kreve at kommunene i framtiden helt eller delvis må betale for å få utbedret og sikret disse overgangene?»

Stein Erik Lauvås (A) [11:29:56]: Det har vært svært interessant å følge debatten om jernbaneutbyggingen Oslo–Stockholm og Oslo–Göteborg her nå tidligere, og statsråden er sikkert klar over at det har vært et veldig tett samarbeid mellom Värmland og Østfold angående ny trasé Oslo–Stockholm over Karlstad. Jeg håper at han kan følge opp de planene og innspillene som går på det, for det kunne kanskje være nyttig.

Men til et annet spørsmål om jernbanen: Som kjent har vi svært mange usikrede jernbaneoverganger, som av hensyn til liv og helse burde sikres på en langt bedre måte enn i dag. Fra Jernbaneloverkets side har det vært tatt til orde for at kommunene bør være med på et spleiselag for å sikre disse overgangene. Det er vel et nittitalles usikrede overganger bare langs Østfoldbanens østre linje.

Mitt spørsmål blir: Er regjeringen på linje med Jernbaneloverket, og vil regjeringen støtte Jernbaneloverket og kreve at kommunene helt eller delvis nå må betale for å få utbedret og sikret disse farlige overgangene?

Kenneth Svendsen hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Presidenten vil at spørteren i sitt første innlegg forholder seg til spørsmålet slik det står på trykk.

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [11:31:00]: Jeg tar utgangspunkt i at det i dag er 3 700 planoverganger. Det er en formidabel oppgave å sikre alle disse. En del er sikret allerede, for all del – det betyr ikke at man har 3 700 gjen-

stående prosjekter. Men det er viktig å gjøre noe med det der det er en utrygghet, der det er dårlig sikt, for å redusere risikoen for at ulykker oppstår.

Dette er en oppgave som Jernbaneverket har jobbet med i lang tid. De har en egen, skal vi kalle det, samlet plan, der de har sett på alle områder der det trengs sikring, og de gjennomfører prosjektene i tråd med det som gir antatt størst nytte, altså der risikoen er høyest og en kan få størst gevinst av å gjennomføre det. Den planen følger de.

Når det gjelder kommunenes bidrag og andres bidrag, er det slik at hvis en gjennomfører større veiprosjekter i et område der en også berører jernbanen, pleier en ofte å framskynde prosjekter som det er naturlig å gjennomføre når en først har anleggsmaskiner på plass. Da har en ofte en kostnadsdeling, slik at alle aktører som får glede av det, eller trenger prosjektene, også er med og tar kostnadene. På samme måte, i de tilfellene der kommunene ønsker å framskynde prosjekter lokalt tidligere enn det som Jernbaneverket har på sin prioriteringsliste, av ulike årsaker, inviterer Jernbaneverket til at det kan en være med på, men da må det være en kostnadsdeling, eller at kommunen selv tar kostnadene, rett og slett fordi Jernbaneverket har sin prioriteringsliste. Dette er i tråd med slik det har fungert under forrige regjering, men jeg synes dette er en hensiktsmessig måte å gjøre det på. Bevilgningene for 2014 er økt lite grann i forhold til 2013. Men det er altså ingen forutsetning at kommunene nå skal ta kostnadene alene. Ved prosjekter som er planlagt gjennomført, er det fortsatt Jernbaneverket som tar kostnadene, men som sagt, når kommunene selv ønsker å få gjort mer enn det som er planlagt, må kommunene ta alle eller deler av kostnadene etter avtale med Jernbaneverket.

Stein Erik Lauvås (A) [11:33:07]: Jeg takker for svaret, så får vi vurdere det. Men har statsråden noen som helst mulighet for å si noe om muligheten for å kunne framskynde sikringen av disse overgangene? Det er, som statsråden selv er inne på, mange slike overganger, og det er viktig at vi klarer å få gjort noe med flest mulig av dem raskest mulig. Så kunne statsråden si noe om hastigheten når det gjelder å få gjennomført disse sikringstiltakene?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [11:33:41]: Dette er et langsiktig prosjekt, og vi snakker om mange tiår før en har vært gjennom hele lista. Det er også naturlig at spesielt nå når en rundt Oslo-området gjennomfører intercitytriangelet, eller intercitykvadratet, som det nå har blitt, vil en naturlig oppgradere mange av disse overgangene i tillegg. Når det gjelder hvor fort det enkelte prosjekt kommer, anbefaler jeg representanten heller å etterspørre en liste med prioriteringer for å få noe konkret på det. Dette er et rent pengespørsmål, og hvis Stortinget ønsker å få gjennomført ting raskere, får man også muligheten til å bevilge mer penger til dette tiltaket. For 2014 er det avsatt 70 mill. kr til dette. I forrige år ble det brukt 50 mill. kr, så det er en økning som i prosent blir veldig hyggelig, men i kroner er det 20 millioner det er snakk om. Det er en vekst på en måte, men det er ting som vil ta tid.

Stein Erik Lauvås (A) [11:34:41]: Det er selvsagt et spørsmål om penger, jeg ser det, og da vil jeg bare spørre: Er det slik at regjeringen vil foreslå ytterligere opptrapping av midler direkte til disse tiltakene for 2015?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [11:34:57]: Det er blitt bevilget mer penger for inneværende års budsjett. Det vedtaket ble gjort ganske nylig. Nå har vi begynt å arbeide internt i departementet med prioriteringer, og jeg tror representanten er kjent med at også forrige regjering hadde sine første regjeringskonferanser litt senere utpå vinteren/tidlig vår, så vi har ennå ikke begynt å fordele pengene. Men alt som har med trafiksikkerhet å gjøre – og dette er trafiksikkerhet – er veldig viktig for denne regjeringen og vil få en prioritet.

Spørsmål 2

Jette F. Christensen (A) [11:35:51]: «De siste ukene har vi hatt en debatt om rasisme i Norge. Det er et sosialt og demokratisk problem vi eier sammen. Søndag 24. november sa Fremskrittspartiets Tristan Dupré at den politiske løsningen for å få bukt med norsk rasisme er å begrense innvandringen.

Er statsråden enig med sin partifelle i at løsningen er å begrense antall mennesker i Norge som kan bli utsatt for hat, fremfor tiltak mot de som sprer hat?»

Statsråd Solveig Horne [11:36:24]: Samtidig som innvandring har bidratt til økonomisk vekst i Norge og gjort oss til en mer mangfoldig nasjon, ser denne regjeringen utfordringer knyttet til innvandring og integrering. Det er derfor nødvendig å regulere innvandringen, og det er noe både denne regjeringen og den foregående regjeringen har arbeidet med. Ansvarsområdet ligger hos justisministeren.

Som likestillingsminister er det mitt ansvar å sørge for at vi har gode verktøy for å fremme likestilling og motvirke diskriminering. Som integreringsminister er mitt ansvar å legge til rette for at alle som har fått innvilget opphold, blir inkludert i det norske samfunnet. Da er språk, utdanning og arbeid viktige elementer for å skape tilhørighet.

Debatten om rasisme er en påminnelse om at diskriminering og rasisme faktisk skjer og påvirker folks hverdag. Det er tankevekkende historier som har kommet fram, og jeg synes det er trist at det er veldig mange unge og voksne i Norge som opplever dette. Det er viktig at de som opplever å bli usaklig forskjellsbehandlet i hverdagslige situasjoner, får dette opp og fram i lyset. Sosiale medier, som i den saken som representanten viser til, gjør også at terskelen for å fortelle om usaklig forskjellsbehandling er lavere og gjør det lettere for mange å delta i debatten.

Det er dokumentert at diskriminering på grunn av etnisitet eller hudfarge forekommer, bl.a. har vi sett det både på arbeidsmarkedet og på boligmarkedet, og det er noe vi alle er nødt til å bekjempe. Diskriminering handler ofte om

negative holdninger, gjerne i kombinasjon med manglende kunnskap og innsikt. Jeg vil i hvert fall jobbe for å bekjempe alle former for diskriminering og er opptatt av at vi i fellesskap klarer å inkludere alle.

Det er også viktig å være bevisst på at etnisk diskriminering ikke bare rammer innvandrere, men også andre minoriteter, f.eks. samer og nasjonale minoriteter, bl.a. jøder. Det er feil å tro at diskriminering eller rasisme handler om antall med minoritetsbakgrunn. Det handler om mye mer.

Regjeringen vil jobbe på flere fronter mot diskriminering, hatefulle ytringer, vold og rasisme. Jeg vil bl.a. fremme en universell likestillings- og antidiskrimineringslov. Jeg ser spesielt at det er behov for å se nærmere på hvilke konsekvenser – altså håndhevingen – brudd på diskrimineringslovverket skal få.

Jeg vil også nevne at fra nyttår har Likestillings- og diskrimineringsnemnda blitt styrket, slik at håndhevingen av bl.a. diskrimineringsforbudene skal bli mer effektive.

I årets budsjett er det satt av 5 mill. kr til en handlingsplan mot antisemittisme. Regjeringen vil komme tilbake til hvordan innsatsen skal utformes.

Jeg mener det er viktig at arbeidet mot antisemittisme ses i tett sammenheng med arbeidet mot andre former for rasisme og diskriminering.

Jette F. Christensen (A) [11:39:24]: Det er godt å høre at ministeren er uenig i at det er antallet innvandre- re i Norge som handler om hvor mange som blir utsatt for rasisme. For rasisme er hat. Det finnes mange typer hat, med ulike adresser, og enkelte er mer utsatt for det enn andre. Homofile er ett eksempel, de siste dagenes diskusjon om sexisme er et annet. Jeg vil invitere statsråden til å reflektere over hvordan samme logikk som hennes partifelle brukte, ville fungert i disse tilfellene, om hun bruker hans eksempel, at å begrense innvandring er et virkemiddel for å begrense rasisme.

Statsråd Solveig Horne [11:40:11]: Jeg takker for spørsmålet.

Jeg har lyst til å minne om at det er bred enighet om å regulere innvandringen, som jeg også sa i innlegget mitt. Det er noe både denne regjeringen og den tidligere regjeringen har arbeidet med.

Så er det viktig å bekjempe hatefulle ytringer og diskriminering med et godt lovverk og håndhevelse. Men det er altså ikke alle innvandrere som utsettes for diskriminering – tvert imot. Det er veldig mange som klarer å bli godt integrert ute i lokalsamfunnet og ikke blir diskriminert eller får hatefulle ytringer etter seg i dagliglivet. Men det er viktig at vi har fokus på dette, og jeg som både likestillings- og inkluderingsminister skal ha dette høyt oppe på dagsordenen, for hatefulle ytringer og diskriminering skal vi alle sammen bekjempe.

Jette F. Christensen (A) [11:41:01]: Ministeren sa at det er feil å anta at det er sammenheng mellom antall innvandrere og hvor mye rasisme det er i et land. Da er mitt spørsmål: Vil ministeren bidra til å imøtegå sanne påstan-

der også når de kommer fra representanter fra hennes eget parti?

Europarådet har anbefalt å lage nasjonale ungdomskampanjer om «No Hate». Norsk Folkehjelp har en skisse på en slikt kampanje. Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet hadde et ønske om finansiering av det, men fikk ikke støtte fra regjeringen i forbindelse med Prop. 1 S. Da vil jeg spørre ministeren: Hvorfor ikke?

Statsråd Solveig Horne [11:41:42]: Å være både likestillingsminister og inkluderingsminister er to viktige arbeidsoppgaver, men en må ha to tanker i hodet samtidig. Mitt mål som inkluderingsminister er at de som har fått lovlig opphold, får en tilhørighet til det norske samfunnet, at de blir møtt med respekt, og at de blir inkludert i samfunnet. Da vet vi at både språk, utdanning og arbeid er viktig, som jeg som minister skal arbeide for på dette feltet.

Så er det også i forbindelse med inkludering, likestilling og diskriminering, ikke minst, et viktig arbeid, og regjeringen vil nå jobbe med en universell likestillings- og antidiskrimineringslov, som vil stå i fokus. Det er mange ting som kan komme inn der som det er viktig å se på. Men samtidig blir det fremmet en handlingsplan om antisemittisme. Jeg tror det er viktig at vi kan få andre ting også inn i denne handlingsplanen, som jeg vil komme tilbake igjen til Stortinget med.

Spørsmål 3

Ingrid Heggø (A) [11:43:04]: «Petroleumslova gjev klare signal om at selskapa og myndighetene skal strekka seg langt for å leggja til rette for lokal industriell aktivitet, og at forvaltinga av petroleumsressursane offshore skal gje ringverknader på land. Sogn og Fjordane har 35 pst. av Noregs oljeførekemstar, men berre 1,3 pst. av den landbaserte aktiviteten. Statoil si omlegging av seglingsmønster vil ytterlegare redusera aktiviteten på land.

Korleis vil statsråden sikra vekst av petroleumsaktivitet på land i Sogn og Fjordane?»

Statsråd Tord Lien [11:43:42]: Hovedmålet i petroleumspolitikken er å legge til rette for lønnsom produksjon av olje og gass i et langsiktig perspektiv. Regjeringen er opptatt av god ressursforvaltning og at alle lønnsomme ressurser blir utnyttet.

Kontroll over kostnadsutviklingen og effektiv drift er nødvendig både for å opprettholde aktivitet over tid og for at størst mulige verdier skal skapes av olje- og gassressursene våre. Ved lønnsom utnyttelse av hele ressurspotensialet vil nye forretningsmuligheter åpne seg for leverandørindustrien. Vi vil da best kunne legge grunnlag for betydelig aktivitet i fastlandsøkonomien i tiår framover.

Det er operatøren og rettighetshaverne som på kommersielt grunnlag har ansvar for mest mulig effektiv drift av feltene på norsk sokkel. Dette inkluderer selvfølgelig å ha kontroll på kostnadsnivået.

I Sogn og Fjordane ble det etablert en forsyningsbase for rundt 30 år siden. Statoil står og har stått for mye av aktiviteten her, men senere har også andre aktører etablert seg og bidrar i dag til at aktiviteten ved basen i Florø er atskillig større enn det som lå til grunn da basen ble etablert.

Statoil besluttet i fjor å gjennomføre en omlegging av seilingsmønsteret fra forsyningsbasene i Sør-Norge til plattformene i Nordsjøen. Endringene medfører bl.a. at noe av dagens forsyningsaktivitet flyttes fra Florø til Mongstad, og det forstår jeg at ikke er populært i Florø. Samtidig er omleggingen beregnet til årlige kostnadsbesparelser i hundremillionersklassen. Ifølge Statoil vil dette bidra til å sikre fortsatt utvinning og styrke lønnsomheten og dermed langsiktig verdiskaping fra disse feltene. Forlenget levetid betyr også fortsatt aktivitet på basene i lang tid framover. Det er bra – også for Florø.

For å få best mulig beslutningsgrunnlag ved slike omlegginger er det viktig at selskapene har dialog med berørte lokale og regionale myndigheter. Jeg er kjent med at det i denne saken har vært en sånn dialog gjennom flere år, og vil oppfordre til fortsatt dialog.

Jeg er trygg på at det relevante næringslivet i Sogn og Fjordane, som ellers langs kysten i Norge og andre steder, også framover vil delta i konkurransen om oppdrag knyttet til virksomheten på norsk sokkel. Jeg legger til grunn at lokale og regionale myndigheter vil støtte opp om disse aktørene og legge til rette for ny næringsvirksomhet også innen olje- og gassnæringen. Dette er måten også for denne regionen å oppnå økt verdiskaping på knyttet til aktivitetene offshore.

Ingrid Heggø (A) [11:46:40]: Spørsmålet mitt gjekk på petroleumslova. Dersom eg skal tolka statsrådets svar, må det vera at det er greitt etter petroleumslova at det berre er 1,3 pst. på land, og at dette framleis vert redusert, utan at ministeren har tenkt å setja i verk nokre tiltak for å oppfylle petroleumslova. Det må då bety at dersom ein flyttar f.eks. all aktivitet frå Hordaland fylke, vil det òg vera ei oppfyling av petroleumslova – eller frå Rogaland fylke for den saks skuld. Er det rett oppfatta frå mi side at ministeren ikkje ser at det skal vera ei avspegling av aktiviteten ute i sjøen på aktiviteten på land?

Statsråd Tord Lien [11:47:33]: Jeg har lyst til å være veldig klar på at regjeringen er opptatt av at petroleumsvirksomhet skal gi ringvirkninger på land. Det er imidlertid også sånn at vi er nødt til å være opptatt av kostnadseffektivitet og best mulig ressursutnyttelse. På lang sikt er det helt grunnleggende nødvendig skal vi kunne både utnytte de ressursene som allerede er i produksjon, og også koble på nye ressurser på plattformene som i dag er i drift. Dette er ikke minst viktig i Nordsjøen, hvor mange anlegg har produsert allerede i svært mange år.

Så opplever ikke jeg at det som skjer, er i nærheten av å være et brudd på petroleumsloven. Jeg minner også om at godkjenningsbrevene som ligger til grunn for virksomhetene her ute, i disse tilfellene ikke er signert av denne statsråden, men i all hovedsak av rød-grønne statsråder.

Ingrid Heggø (A) [11:48:32]: Eg oppfattar at ministeren seier at det ikkje «er i nærheten av å være et brudd på petroleumsloven» når ein reduserer landbasert aktivitet som i dag i Sogn og Fjordane er på 1,3 pst. Kor meiner då statsråden grensa går? Ser ein berre på regionar, vil jo det gje ein signaleffekt. Kva for signaleffekt meiner ministeren svaret hans her gjev for f.eks. framtidig utvinning av Lofoten? Dersom vi skal rekna med at ein minister ikkje grip inn når det vert ein reduksjon og det vert berre 1 pst., når vil då ministeren gripa inn når det vert null?

Statsråd Tord Lien [11:49:15]: La meg si det sånn: Jeg er glad for at det har vært bred politisk enighet både når det gjelder spørsmålet om eierstyring av Statoil, og når det gjelder de aller fleste store linjer i norsk petroleumspolitik. Arbeiderpartiet har hatt en tradisjon for å være en solid del av det grunnlaget, og det håper jeg at Arbeiderpartiet har tenkt å fortsette å være også i framtiden.

Jeg opplever ikke at petroleumsloven går inn i noen prosenter. Jeg har heller ikke noe behov for å reflektere over prosentandeler nå.

Jeg har lyst til å være tydelig på de to tingene som jeg mener vi må klare å tenke på samtidig: Det ene er å sikre lokal verdiskaping, og det andre er god ressursforvaltning og kostnadseffektivitet på sokkelen. Det er prinsipper jeg har opplevd at Arbeiderpartiet også har sluttet seg til i de mer enn 40 årene vi har drevet med petroleumsaktivitet i Norge.

Spørsmål 4

Marianne Aasen (A) [11:50:39]: «Interessen for sjakk har eksplodert etter at Magnus Carlsen nylig ble verdensmester. Sjakkbrettene er tatt fram igjen. Medieinteressen er enorm, og mange soler seg i glansen fra superstjernen fra Lommedalen. På direkte spørsmål fra VG om sjakk kan bidra til bedre skolerestater, svarer statsminister Erna Solberg bekreftende på det. «Dette handler jo om at neste generasjon skal løfte Kunnskaps-Norge», sa hun.

Hvordan ser regjeringen for seg at sjakk skal bidra til bedre skolerestater?»

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [11:51:10]: Først vil jeg takke for et fint spørsmål.

Det har vært veldig bra at det har blitt større interesse og engasjement for sjakk i Norge og den norske skolen som en følge av at Magnus Carlsen kjempet om verdensmestertittelen. Magnus Carlsen fremstår som et godt eksempel på hvor viktig målrettet arbeid og konsentrasjon er for å nå et høyt ferdighetsnivå innenfor et område. Den økte interessen for sjakk kan også gi positiv drahjelp til læringsarbeidet som foregår i skolene, og det er jo det representanten spør om. Sjakk kan f.eks. bidra til å oppøve konsentrasjon, og det kan bidra til å øve logisk tenkning som ferdighet.

Så er det selvfølgelig slik at regjeringen – og det er jeg

helt sikker på at representanten også er enig i – ikke har tenkt å styre skolen gjennom bruk av særskilte pedagogiske virkemidler. Med andre ord kommer det ikke noe forslag om å pålegge norske skoleelever å spille sjakk. Det tror jeg også er fornuftig. Men det er viktig at også vi som politikere kan være ambassadører og si at sjakk kan være ett av mange virkemidler som lærerne og skolene kan bruke i læringsarbeidet. Skolene og lærerne må selvfølgelig ut fra den konkrete situasjonen og sitt eget pedagogiske skjønn vurdere hvordan de best kan bruke eventuelt sjakk som en del av opplæringen. Det kan også være en idé at man snakker med sjakkentusiaster i nærmiljøet, for dem finnes det mange av.

Gjennom den nye interessen for sjakk er det oppstått et positivt engasjement som jeg er sikker på at lærerne og skolene selv vet best hvordan de kan utnytte. Gode lærere klarer å bruke barn og unges engasjement i aktuelle hendelser inn i undervisningen. På den måten kan også interesse og engasjement for sjakk være med på å bidra til god opplæring.

Marianne Aasen (A) [11:53:01]: Jeg takker for svaret.

Jeg er enig i at det ville være veldig ufornuftig å pålegge ikke minst mange voksne som ikke behersker sjakk, å prøve å lære barn sjakk. Det tror jeg ikke er noen god resept. Jeg mener også at både ministeren og statsministeren viser god forståelse og gir uttrykk for et bredt kunnskaps-syn når de peker på sammenhengen mellom evnen til å sitte i ro, evnen til å vise konsentrasjon og evnen til å løse vanskelige oppgaver over tid – og i og for seg kobler det mot PISA-resultater som viser at det er evner som norske elever trenger.

Mitt spørsmål knytter seg til handling, for jeg mener at vi må gå fra prat til handling. Vi kan snakke og ha forbilder, det er viktig, men hvis man skal dra noe inn i skolen, og ønsker at skolen skal gjøre mer av en aktivitet, krever det mer, tror jeg, enn at bare Torbjørn Røe Isaksen og jeg diskuterer dette i spørretimen, og at en statsminister og andre politikere går ut i media. Hva gjør regjeringen med dette konkret?

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [11:54:07]: Jeg skal ikke gjøre dette til et stort ideologisk spørsmål, men jeg må innrømme at jeg ikke ser verden sånn at enhver positiv ting som er bra for skolen, trenger en politisk handlingsplan lagt frem av regjeringen. Det er mulig jeg misforstår representanten nå, men hvis det man etterlyser er en form for sjakkhandlingsplan for den norske skolen, mener jeg at vi ikke trenger det. Noe av grunnen til det er nettopp at det engasjementet som nå kommer for sjakk, jo ikke skyldes et politisk vedtak eller noe sånt, det skyldes nettopp at vi har fått en fremragende utøver, og at mange da blir interessert i sjakk som spill. Jeg merker det på meg selv også: Jeg spilte litt sjakk som liten, og nå ble jeg plutselig interessert i å prøve igjen.

Så er det helt riktig at skolen må jobbe systematisk med

de ferdighetene som ligger til grunn også for å kunne få bedre resultater på PISA-prøvene, og der har selvfølgelig regjeringen en tydelig politikk.

Marianne Aasen (A) [11:55:11]: Dette er en debatt som foregår i mange land. Det har vært sjakk i skolen før; tidligere var sjakk et valgfag. Det er en mulig måte å tenke på det. Det andre er at det er mye mer sjakk i skolen gjennom SFO i dag enn det var, og mange av de talentene som er i skyggen av Magnus Carlsen, har startet å spille sjakk på SFO. Men vi vet at det ikke er alle som går på SFO, og at man i tillegg må betale ganske mye penger både for å være med på SFO og i tillegg velge sjakkkurs på SFO. Dessuten har denne regjeringen tatt vekk kulturskoletimen. Det var en time hvor man kunne legge inn denne type aktivitet, uavhengig av om man mener sjakk er sport eller kultur, som det også har vært en diskusjon om.

Jeg mener derfor at det er mange grunner til å vurdere den type fag. Jeg ønsker kulturskoletimen tilbake igjen, og jeg ønsker at man kan tenke sjakk inn i andre fag, enten som deler av mattetimen eller eventuelt som SFO valgfag.

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [11:56:12]: Jeg er som sagt veldig positiv hvis lærere har lyst til å bruke sjakk i matematikktimene. Det mener jeg vil være veldig bra. Men jeg synes det vil være feil hvis man skal komme med et dekret fra sentralt hold om at nå er det mye oppmerksomhet rundt sjakk, gjør det. Det mener jeg at det er skolene og lærerne som skal bestemme.

Jeg er åpen for forslaget om at man kan se på valgfagene. Det var jo den forrige regjeringen som bestemte både antall på og innhold i de nye valgfagene. Regjeringen som sitter nå, har uansett tenkt å gjennomgå dem bl.a. for å se om det er tydelige nok læringsmål i valgfagene, og for å se om de tydelig nok bygger opp under de viktige læringsmålene i skolen.

Når det gjelder kulturskoletimen, var den knyttet til den lokale kulturskolen. Jeg må innrømme at jeg ikke hadde oppfattet at det var en stor satsing på sjakk. Uansett var regjeringens prioritering nettopp at realfagsferdigheter, bl.a. gjennom etter- og videreutdanning, var viktigere enn en kulturskoletime i skolefritidsordningen.

Presidenten: Den ordinære spørretimen er dermed avsluttet.

Sak n r. 3 [11:57:22]

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat. Dermed er dagens kart ferdigbehandlet. Forlanger noen ordet før møtet heves? – Møtet er hevet.